

sluttrapport

stedsanalyse Lyngseidet

Lyngseidet - på springbrettet ut i verden

Våren 2014 startet oppdraget for Lyngen kommune med en stedsanalyse av Lyngseidet. Denne rapporten oppsummerer arbeidet som pågikk gjennom vår, sommer og høst, og som danner grunnlaget for videreutvikling av enkeltprosjekter kommunen bør prioritere for å fremme næringsutvikling, bolyst og trivsel på Lyngseidet.

Som sparringspartner i arbeidet har vi hatt en kommunalt oppnevnt styringsgruppe betående av et tverrpolitisk utvalg av representanter fra kommunestyret, (2 stk) lag og foreninger (1 stk), ungdomsutvalget (1stk) og nærings foreningen (1 stk) Utover møtene med styringsgruppen, har vi hatt egne, delvis lukkede møter med utvalgte aktører på stedet, organisert egen workshop for skoleelever, samt en annonsert, åpen "vandring" med påfølgende folkemøte.

Involveringen av lokalsamfunnet har spilt en nøkkelrolle for å forankre prosessen på stedet. Eierskap til framtidige prosjekter har vist seg avgjørende for å få gjennomført og ikke minst tatt i bruk de ferdige installasjonene, byggene eller plassene som kan være et resultat av en stedsanalyse.

Rapporten søker å vise prosessen vi har vært gjennom; våre analyser, innspill fra innbyggere, idéer som har vært luftet og drøftet, resultater fra workshoper og vandringer, konkrete skisseringer gjort på stedet, referanser over arbeider med beslektede funksjoner eller uttrykk, og til slutt en oppsummering av prioriterte tiltak og forslag til gjennomføring.

Midtveis - befolkningen overraskes, noen forarges, og involveres i prosessen.

I midten av september falt den første snøen i fjellet, og teamet var på plass i Lyngseidet igjen for å luften sine første innspill til utforming og akvisering av sentrumsområdet i Lyngseidet. Med seg i bagasjen hadde de 22 "lysvarde" (telt med LEDbelysning) som i løpet av den første kvelden hadde funnet sin plassering ulike steder i bygda.

De utvalgte stedene som huset en lysvarde kunne representere en retning som vi ville forsterke, en særegen kvalitet eller et mulig prosjektområde. Lysvardene danner også en rute gjennom Lyngseidet som knyttet ulike funksjoner sammen og var veiviser for vandringen den påfølgende kvelden, hvor stedets innbyggere og øvrige interesserte var invitert til åpent idémyldringsmøte.

På *Gjestegården* hvor møtet ble avholdt, var teamets foreløpige tanker og idéer for det framtidige Lyngseidet presentert gjennom en lysbildeserie og på plansjer. 4 satsningsområder/tema var identifisert og utarbeidet for å skape en dialog med innbyggerne; *Elveparken; Fra Fjord til Fjell; Strandgata* og *Sjøfronten*. Disse danner utgangspunkt for diskusjon og videre idéutvikling, og materialet er vist i de påfølgende sidene.

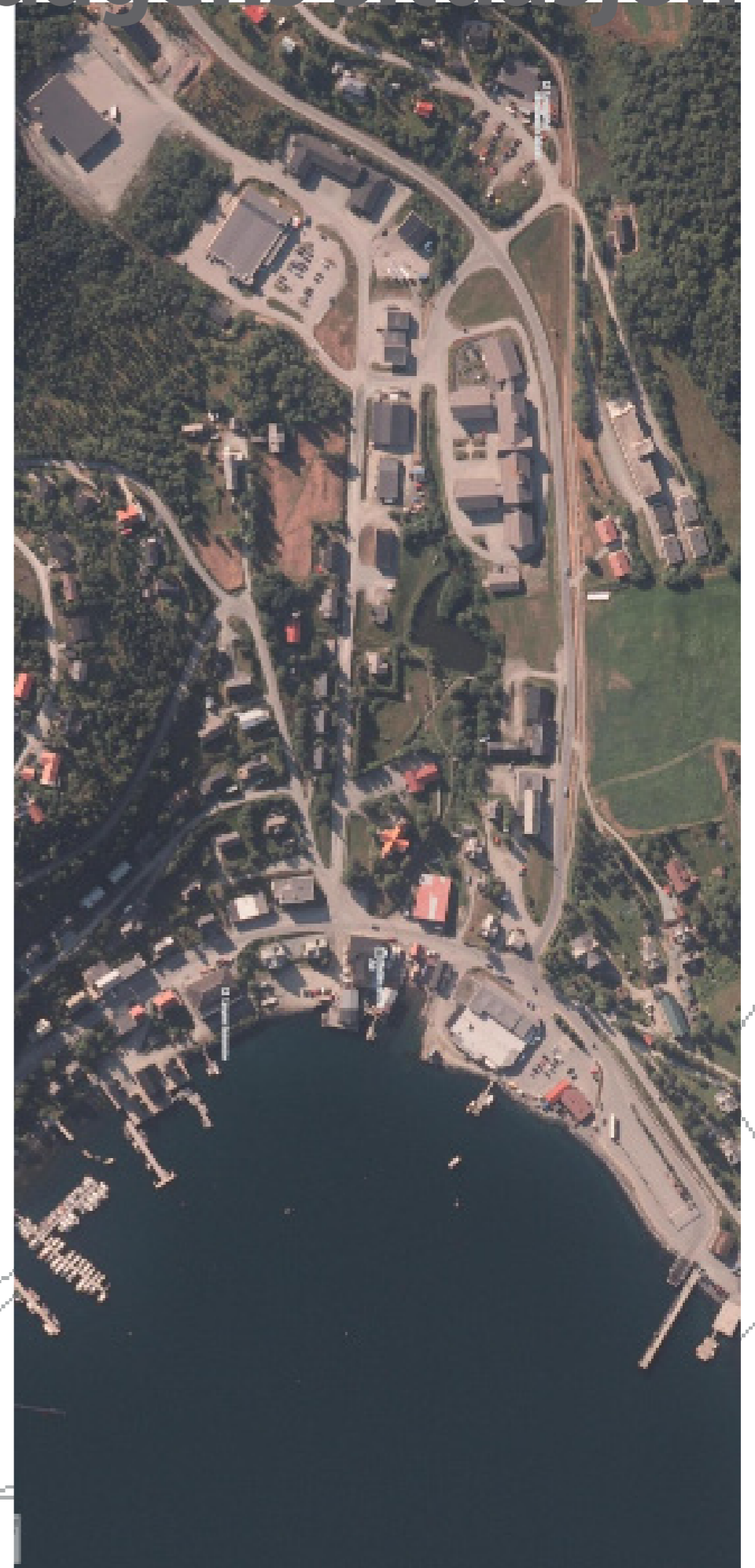
Mer enn ferdig tygde prosjekter, var innspillene presentert på midtveis-workshopen forslag til utvikling, ny bruk, tilkomster og retninger uten å ta stilling til ferdig utforming, mengde eller materialer.

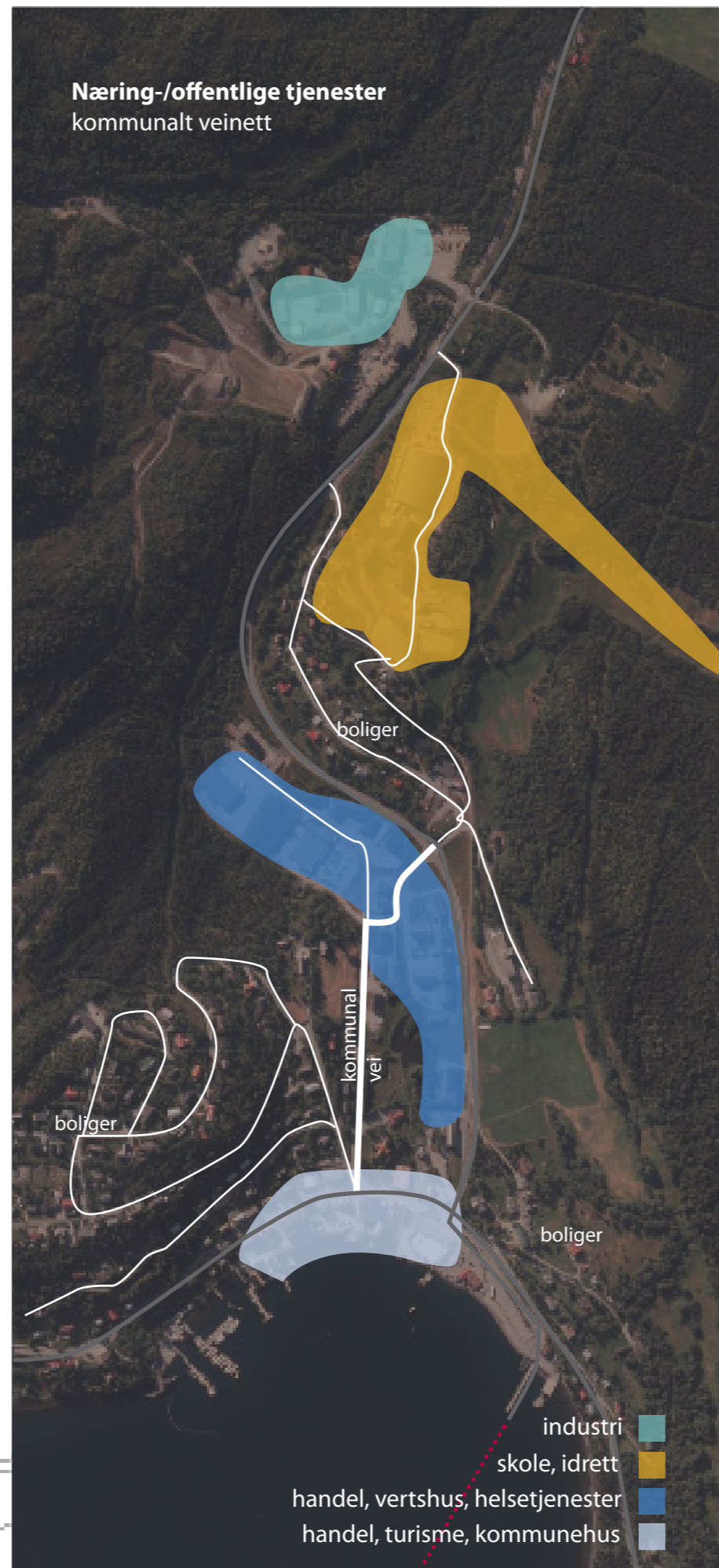
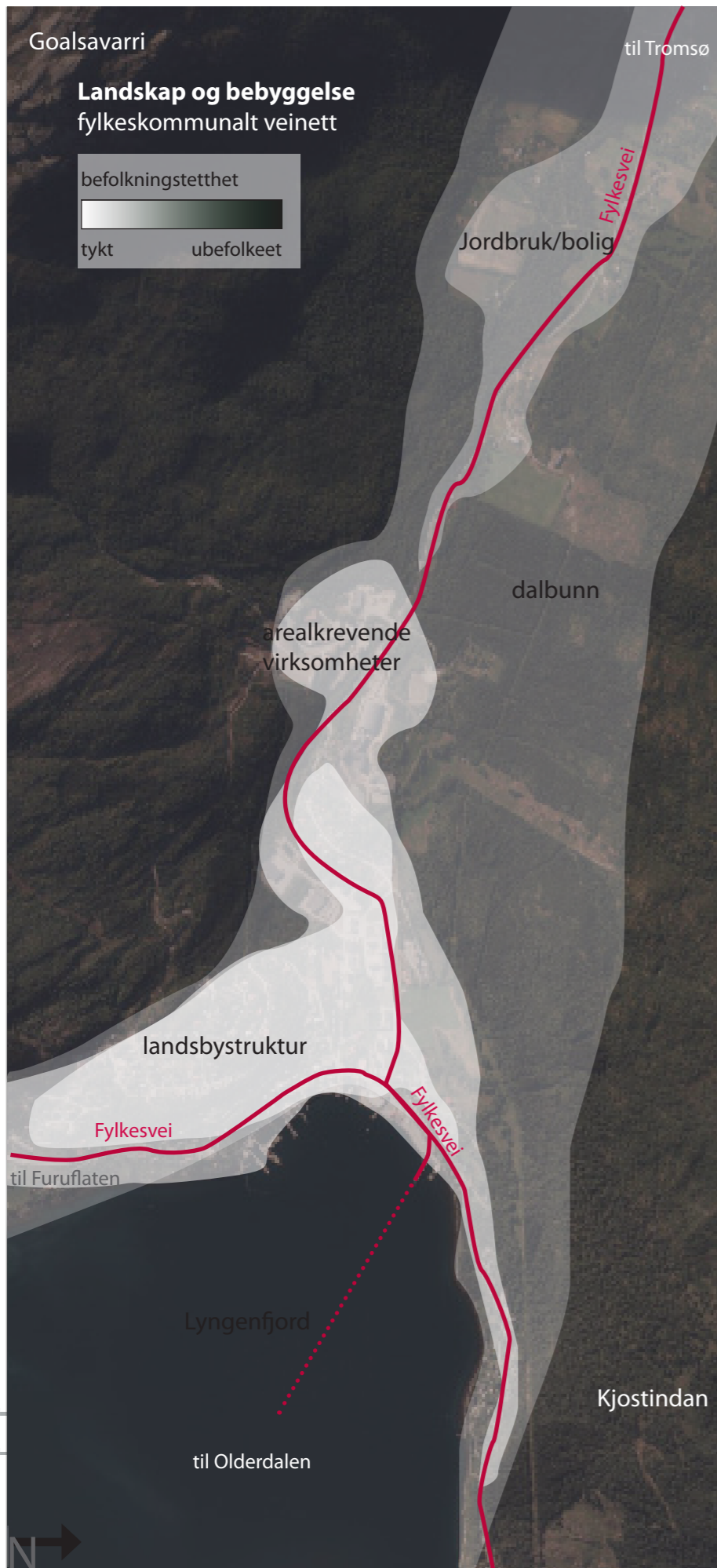
registreringer og analyser

Flyfoto dagens situasjon

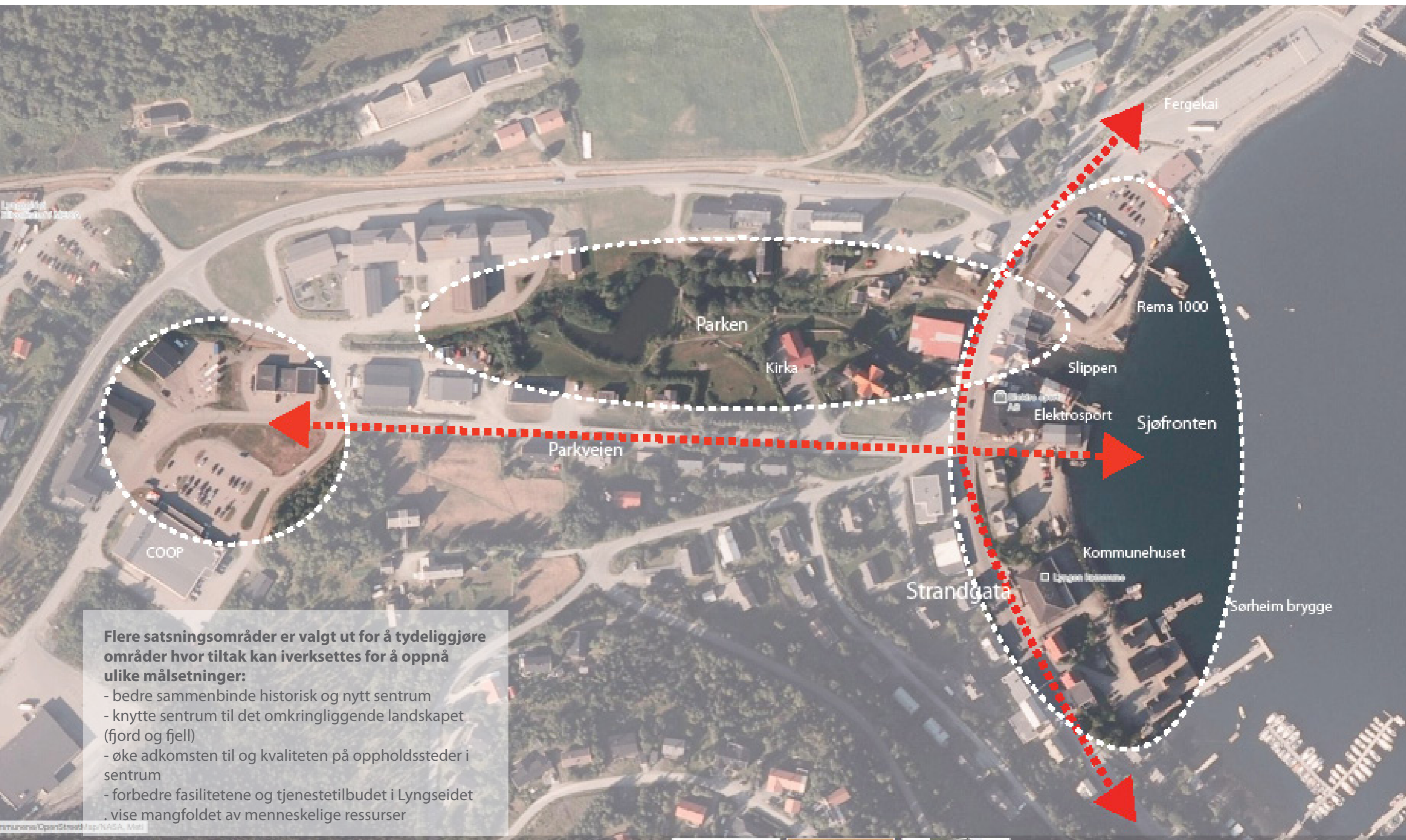
registreringer

satsningsområder

LY
G
HJDET

Flere satsningsområder er valgt ut for å tydeliggjøre områder hvor tiltak kan iverksettes for å oppnå ulike målsetninger:

- bedre sammenbinde historisk og nytt sentrum
- knytte sentrum til det omkringliggende landskapet (fjord og fjell)
- øke adkomsten til og kvaliteten på oppholdssteder i sentrum
- forbedre fasilitetene og tjenestetilbudet i Lyngseidet
- vise mangfoldet av menneskelige ressurser

Elveparken

Elveparken - Lyngseidets grønne hjerte

Foruten de bratte fjellsidene, har Lyngen store, grønne arealer som ivaretas som naturlandskap. Også i Lyngseidet ligger produktive arealer tett på bebyggelsen, og bidrar sammen med private hager og parken at bygda oppleves grønn og frodig sommerstid. Elveparken er et populært samlingssted, men hvordan kan vi øke pulsen av mennesker her? Hvordan knytter vi elven og parken til eiendommene rundt?

Parken må fram i bevisstheten til Lyngseidværingene, gjennom å synliggjøre kvalitetene den har i dag, og øke tilbudet til brukere. Kanskje har Elveparken én grønn side, og én mer urban side, med en brede gangvei med sitteplasser, klatrevegger som små fjell og litt mystikk?

Slippen

elveutløpet

parken vinterstid

øvre del av parken -dammen

analyse

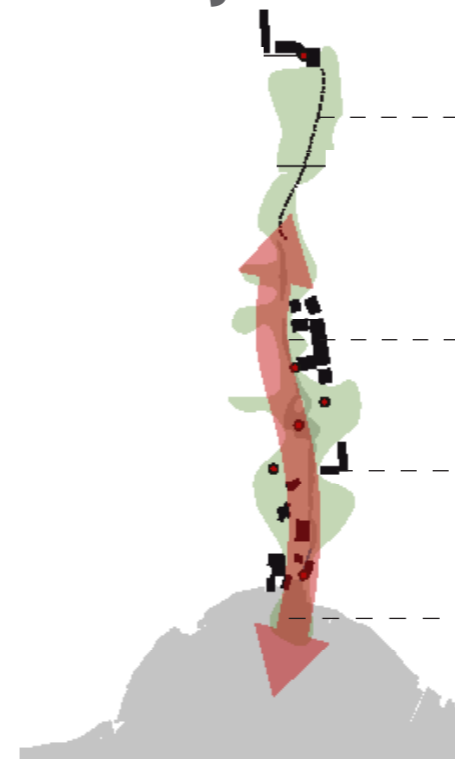
----- skole/idrett friluftsliv;
løsrevet fra sentrum

----- dårlig tilkomst til park

----- noe lukket, men fint
opparbeidet park, sanse-
hager, grillhytte m.m.

----- lite kontakt med fjord

intensjoner

----- grønn trasé binder
skole/idrett sammen
med sentrum

----- forbedre tilkomst fra
helse/omsorgsboliger

----- aktivisere omkring-
liggende bygg mot
parken

----- åpne parken visuelt
og fysisk mot be-
byggelse og fjord

Råd og tiltak for parken

Åpne elveparken mot bebyggelsen og Parkveien

Lage flere innganger til parken, og la om kringliggende bebyggelse og næringsliv ta parken i bruk på sin måte. Gjestegården kan ha uteservering og kanskje bades-tamper langs den nye elvestien, lag og organisasjoner kan ta parken i bruk til sine arrangementer som f.eks utendørs gudstjeneste, tombola, turneringer, etv. For dette kreves også arealer med noe mer slitesterkt underlag.

Blågrønn Elvesti

En universelt utformet elvesti med innlagte rasteplasser vil gjøre parken tilgjengelig for flere brukergrupper og gi flere "innganger" til parken. La dammen få økt bruksverdi som badestrand om sommeren og isbane om vinteren.

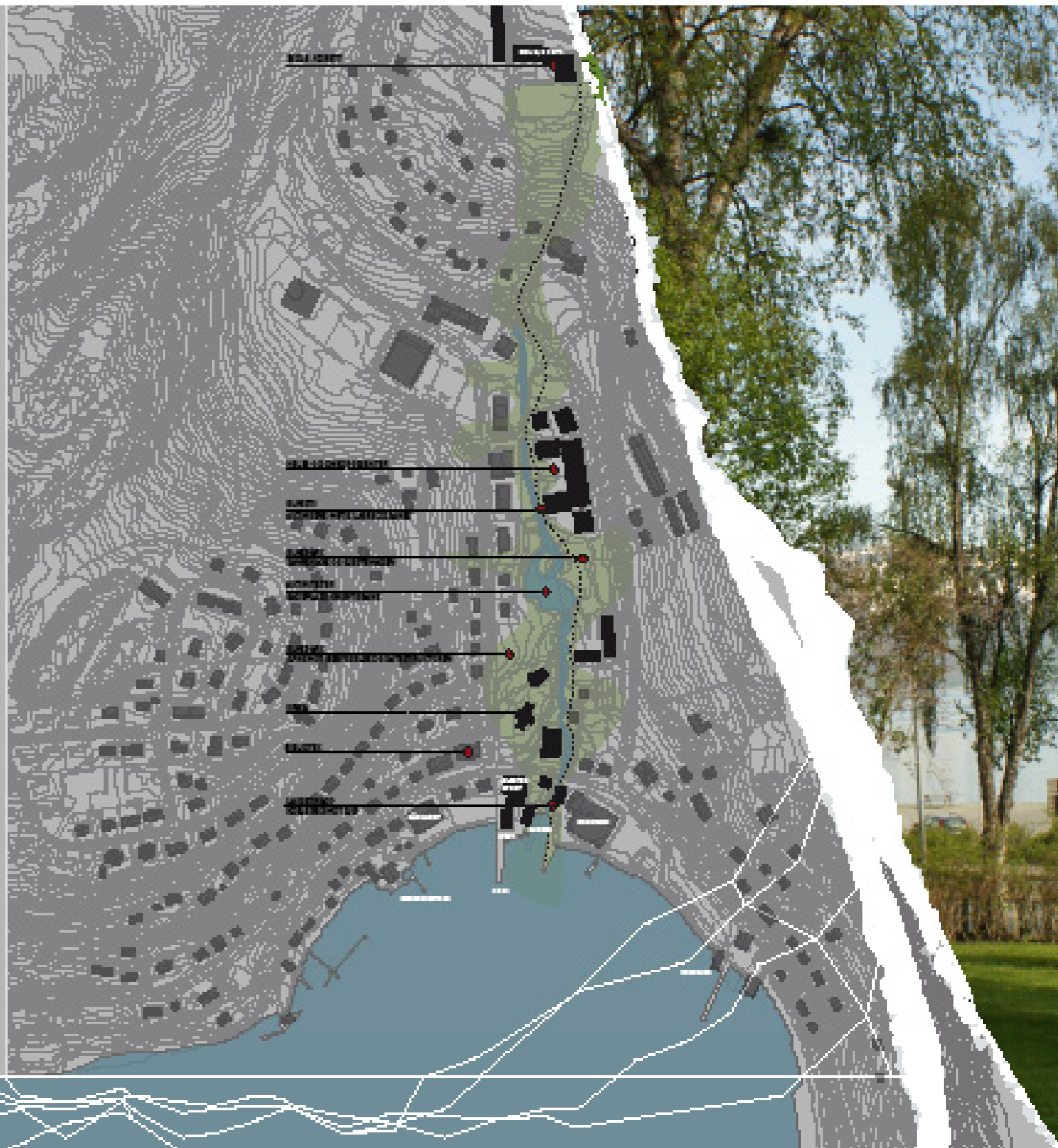
Utvide og styrke grøntarealet

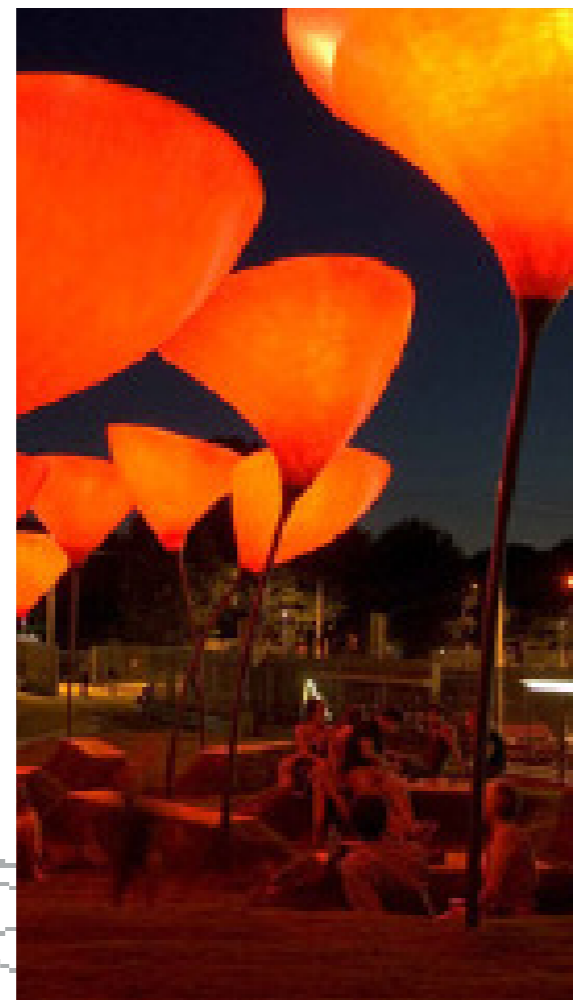
La grøntstruktur fortsette gjennom sentrum, i ulike former, som trær, gress, buskevekster eller blomsterkasser. Etablere undrings- og sansehager sammen med skoleelever og eldreinstitusjoner.

Før elva helt til fjorden

Søke å tilbakeføre fiskens liv i elva, det skaper liv og nye aktiviteter. En "laksetrapp" fra slippens bedding under veien, muliggjør en vandring fra hav til elv for fisken.

*Elven under veien, ser fisken oss? Ser vi elven under?
Undres om broen bærer som snøbroen på siste skitur.*

referanser

Strandgaten

Strandgaten - der vei blir gate

Tross den korte avstanden har det blitt skapt et inntrykk av et 2-delt sentrum, hvor den opprinnelige handlegaten Strandveien i dag står uten mange funksjoner eller "sjel". Parkveien binder sammen det "nye" sentrum i vest og det historiske i øst, men utformingen av veien og (manglende) funksjoner langs den, gjør at avstanden oppleves lang. Ny bebyggelse bryter mye av den opprinnelige kontakten med sjøen, men stedvis gir brudd viktige gløtt.

Hvordan styrke det historiske tyngdepunktet i sentrum uten å svekke det nye? Hvor kan det fortettes, og hvor bør offentligheten slippe til? Hvordan skape et triveligere gatemiljø, og stimulere til at flere går og sykler? Kan Strandveien speile Lyngen og dens mange kvaliteter slik at ingen er i tvil om hvor man er?

det gamle bakeriet - nå bolig

kirkebakken og Elektro-sport

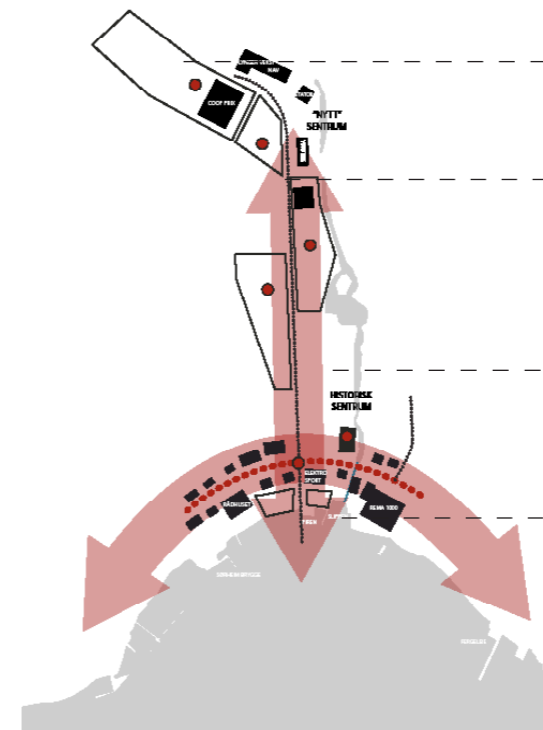
bibliotek i gamle rådhus

Strandveien og nye rådhus(høyre)

analyse

potensielle fill-in områder

"nytt" sentrum med handel, service, etc

Parkveien; oppleves "lang"

gjennomkjøringspreget

intensjoner

fortette med bygg

forbedre forbindelsen mellom historisk og nytt sentrum

eksponere virksomhet i byggene

tydeliggjøre siktlinjer mot fjord

Råd og tiltak for Strandveien

Prioritér fotgjengeren

Lyngseidet er ei tettbygd bygd med gode forutsetninger for å kunne bo, jobbe og gå på skole uten å måtte bruke bilen i alle ærender. Ved å tilrettelegge for myke trafikanter gjennom belysning, materialitet, og nye forbindelser mellom de ulike delene av bygda, oppstår flere spontane møter mellom innbyggerne og tilreisende, og det genereres mindre støy og forurensning.

Trafikk - fra vei til gate

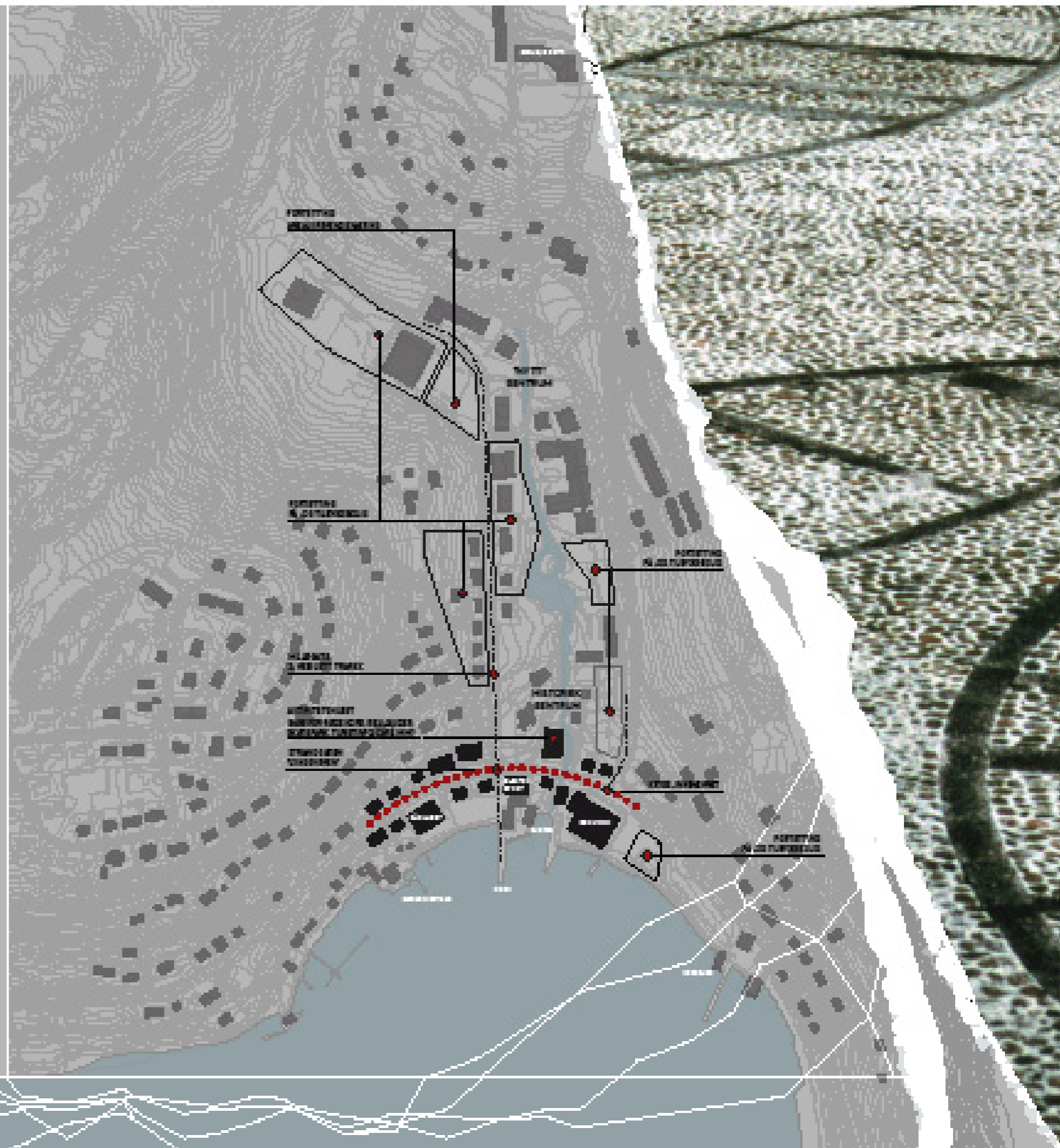
Sentrum mangler et tydelig inngangsparti, som kan f.eks. defineres i dekket, eller med enkeltelementer som gatemøblering, belysning etc. På det mest sentrale strekket, kan bilene med fordel senke farten, og tettheten i bebyggelsen økes noe. Gatebredde og eksisterende kryss kan snevres inn, for å tydeliggjøre sentrums urbane karakter. Målet er en aktiv gate, et treffpunkt etter handel, topptur eller en god fisketur, eller bare et bra sted å treffes.

Flere boliger

Øk tettheten av boliger i sentrum slik at aktivitetsnivået økes både gjennom døgnet og året. En variert typologi av boliger tiltrekker seg ulike mennesker og gjør stedet mindre sårbart for "mørke vinduer" utenom turistsesongen.

2 knutepunkter

Gi de to "tyngsepunktene" i sentrum ulike roller. Noe handel, verksteder og arealkrevende næringer kan med fordel lokaliseres på Myra hvor det er plass nok å ta av, mens torgaktiviteter, samt handel og næring basert på turisme i større grad bør samles i det "historiske" sentrum mot fjorden. Parkering vil fortsatt være en nødvendighet begge steder, men kan organiseres på en måte som gjør at arealene kan benyttes til andre aktiviteter utenom åpningstid/ved arrangementer.

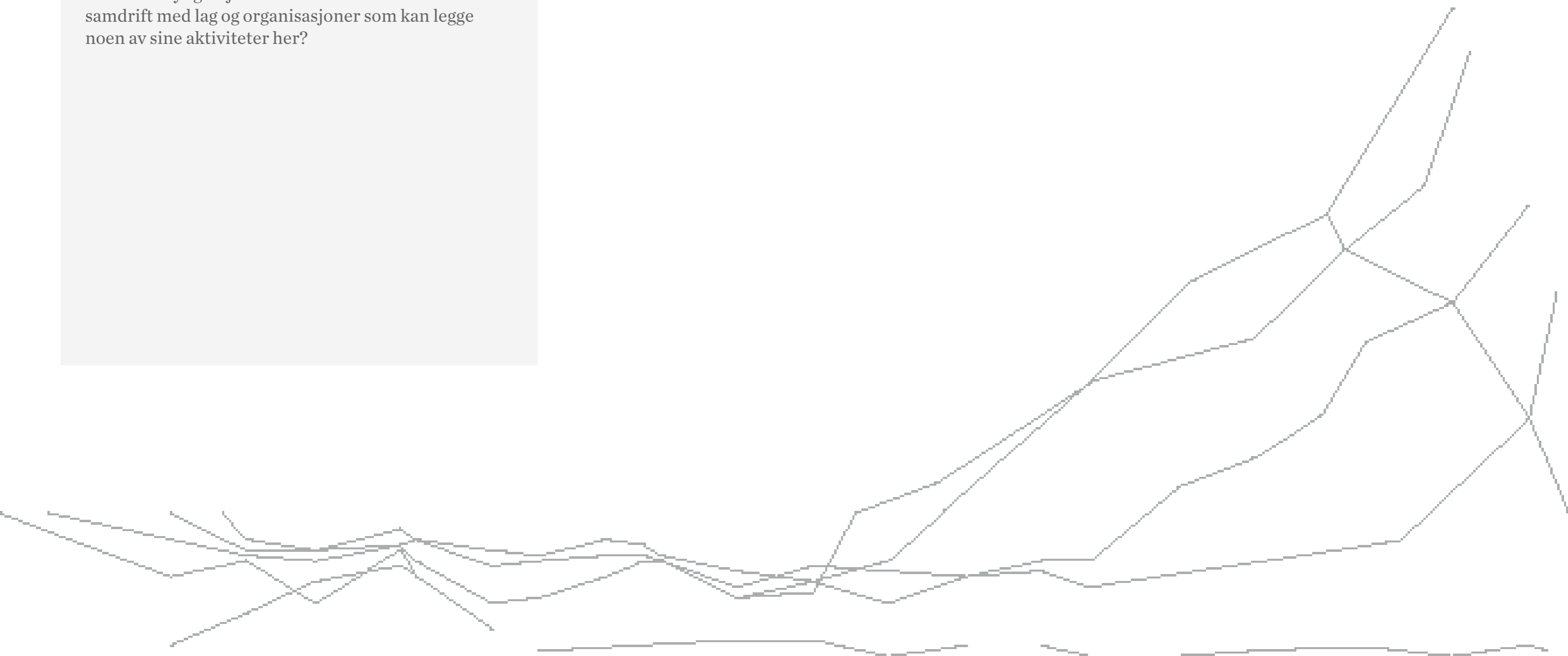
Lyngsvevet

Et vev som speiler naturen, historien og varsler endring. Et "bildeteppe" som tar utgangspunkt i stedets egen geologi og strekker seg fra side til side uavhengig av kjørebanelen.

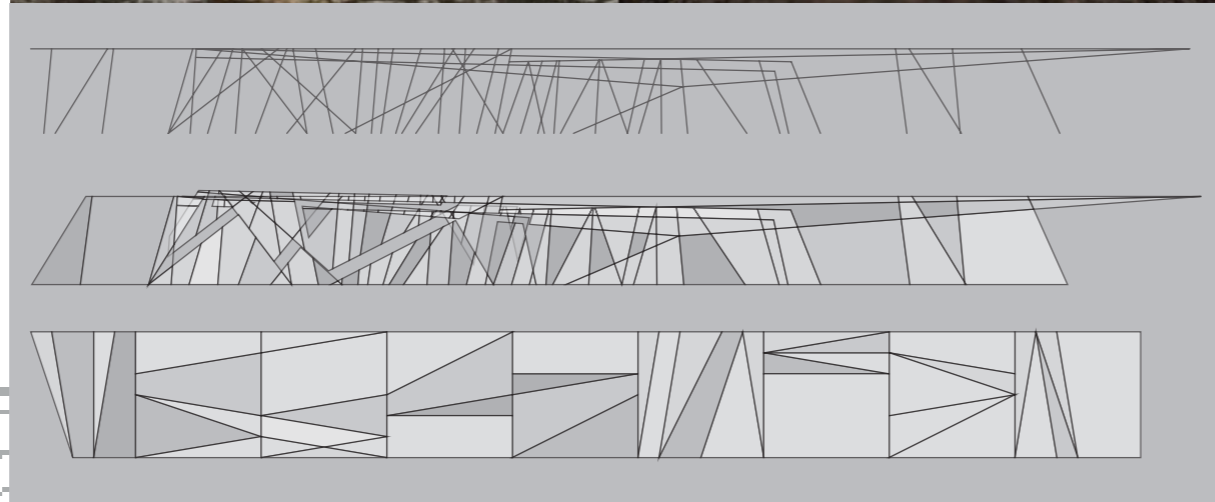
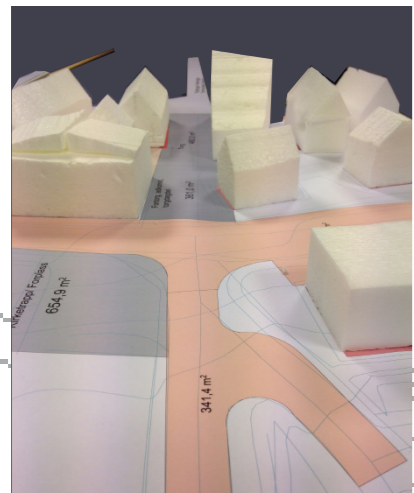
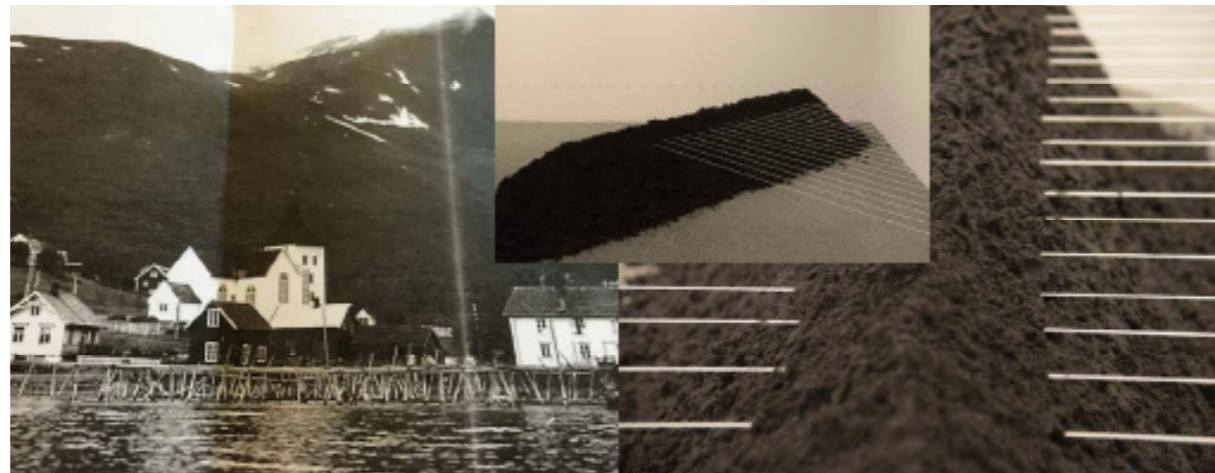
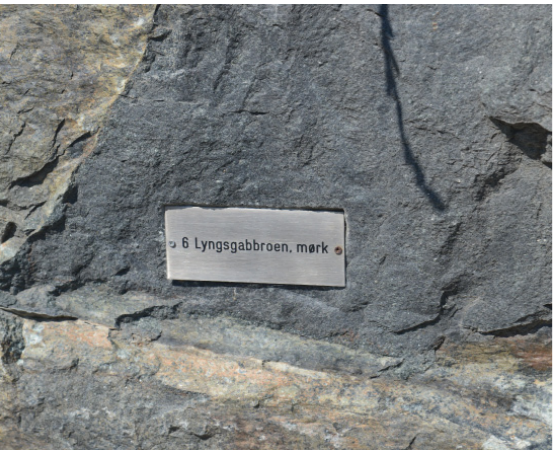
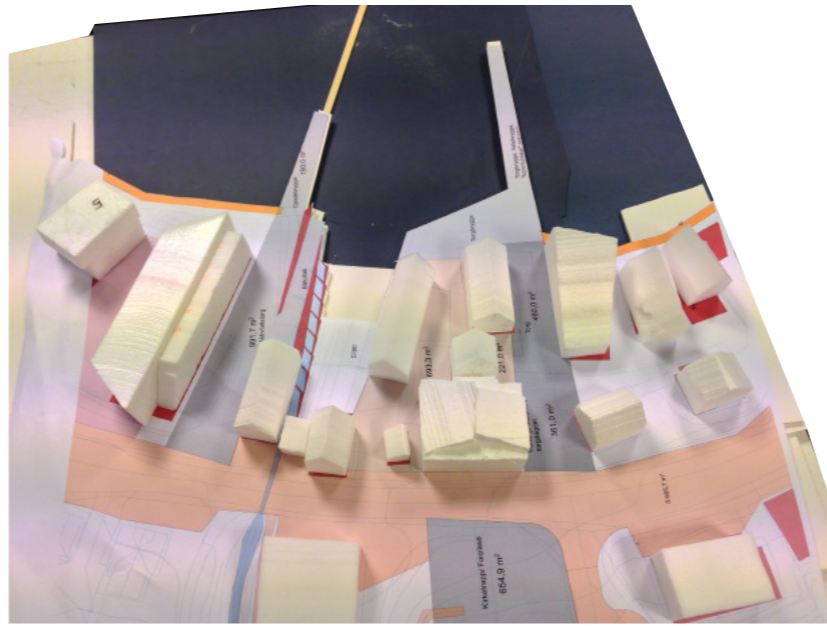
Torg - Aktivitetshus - den nye møteplassen

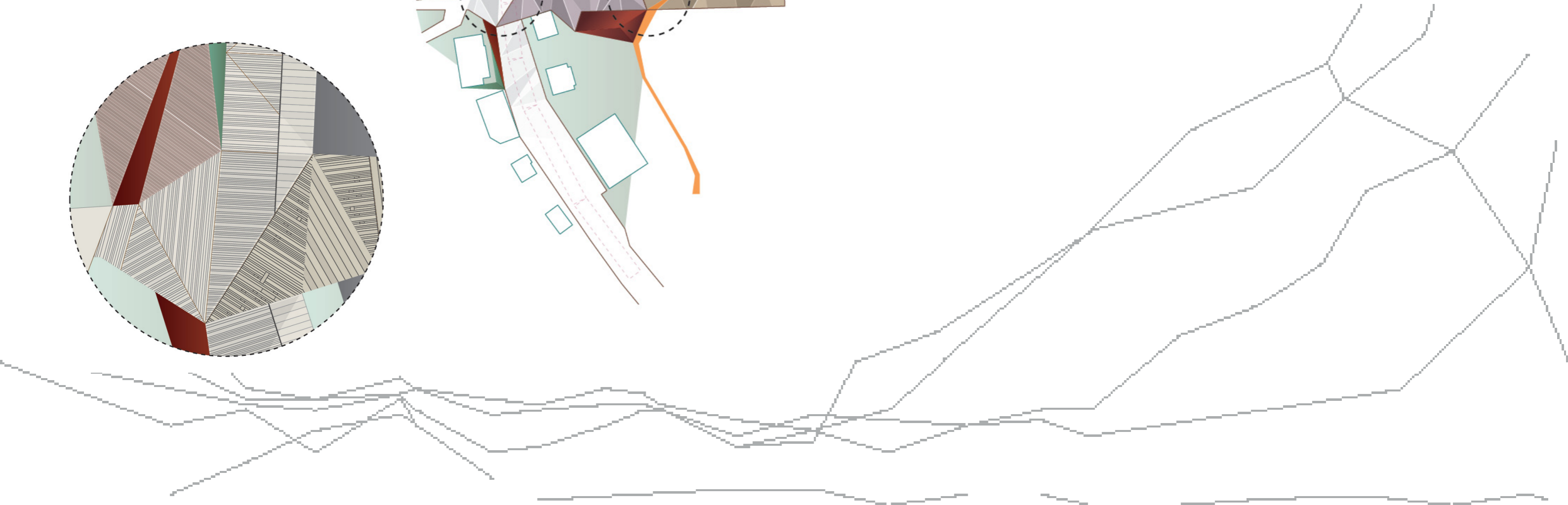
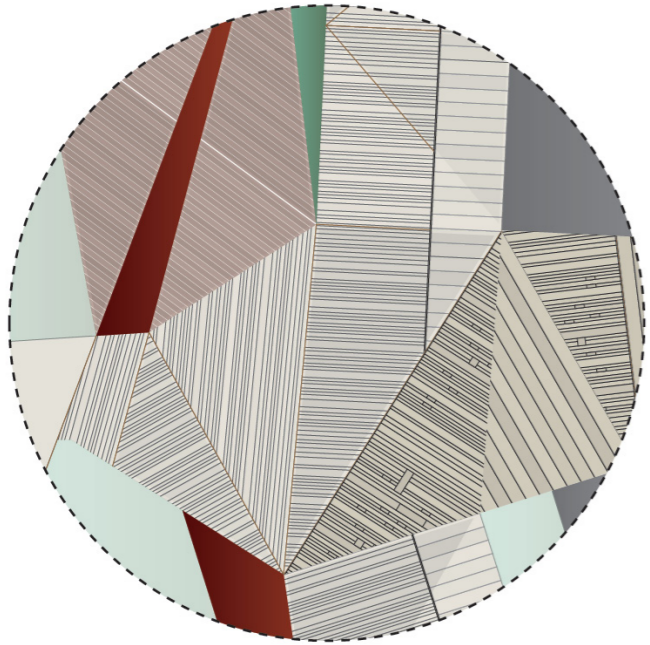
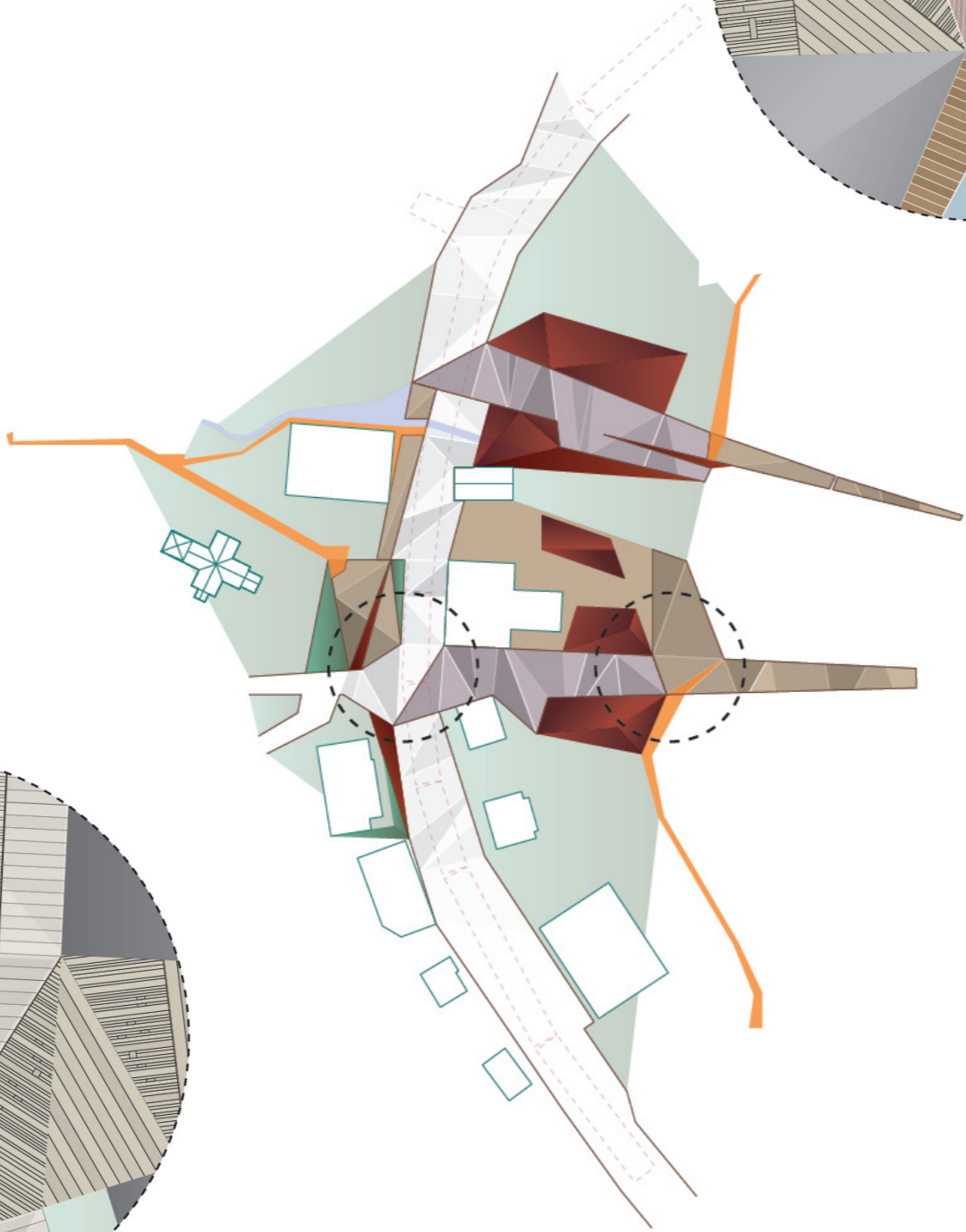
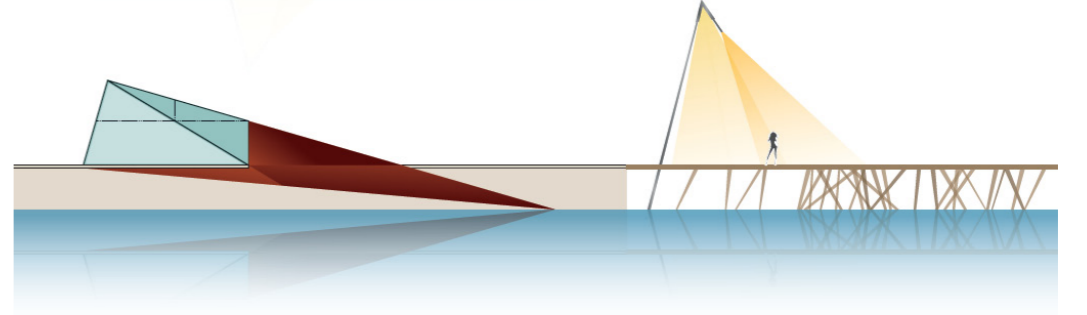
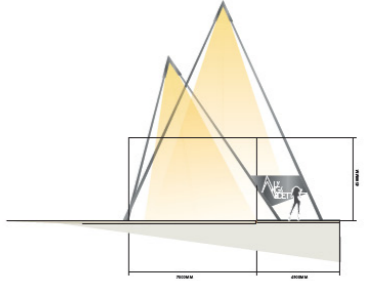
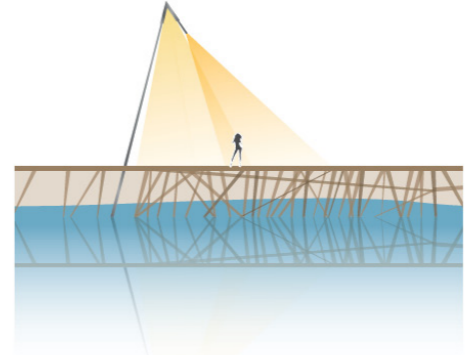
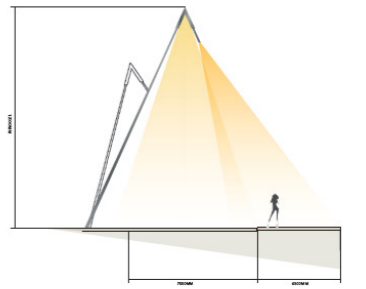
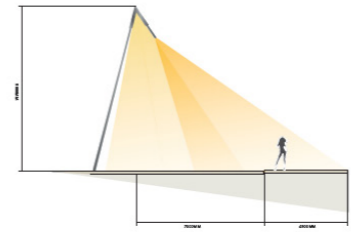
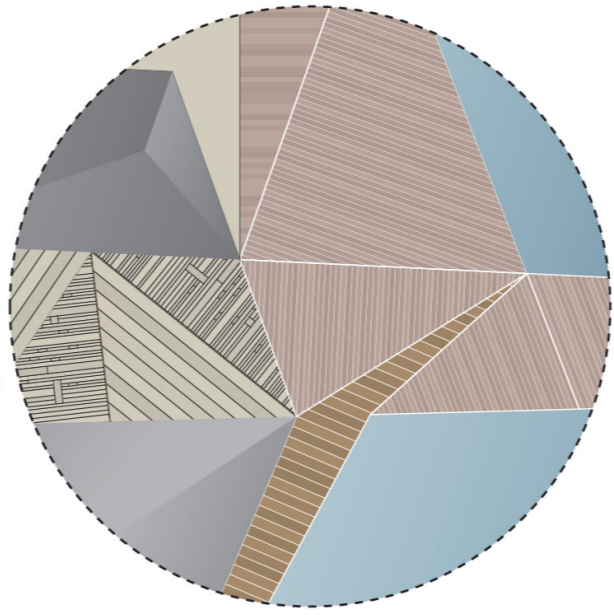
Kan det gamle verkstedet bli et nytt treffsted eller blir det på pirtorget? Et annerledes rom med klatrevegg og trampoline. Et sted for å vise dagens skifilm eller oppdagelsestur i et juv. Et torg for handel av opplevelser, men også et visningssted for Lyngen.

Kurslokaler for Røde kors, testsenter for nye skimodeller, oppmøtested for fjellgruppa med lokale guider. Kan Visit Lyngenfjord relokaliseres her? En café i samdrift med lag og organisasjoner som kan legge noen av sine aktiviteter her?

modell og referanser

Sjøfronten

Sjøfronten - der eidet møter fjorden

Sjø møter strand. Som mange andre norske tettsteder og bygder, er havnefronten i Lyngseidet preget av funksjonen som næringsrettet kai, funksjonell og hovedsaklig asfaltbelagt. Noen sporadiske blomsterkasser og benker viser til at deler av kaia blir brukt som oppholdssted, og siste års utvikling av rorbuturisme viser at kontakten med sjøen er viktig. Men det ligger et stort potensial i å viderutvikle havnefronten til et sted for opphold og bevegelse.

Sjøsidene er for en stor del privat eid, men med tilgang for alle. Endringer som trengs, krever at bygden løfter sammen. Mer aktivitet her, vil alle dra nytte av.

Hvor langt ut skal vi erobre land, strekke oss ut i fjorden?

Hva våger vi? Hvordan leker vi? Hvordan møtes vi?

Kan en ny forbindelse stedvis trekkes inn mot Strandveien? Hva slags aktiviteter skal foregå her? Hva slags næringer kan kobles opp mot en ny havnefront? Hvordan skape en helårsbruk av kaia? Hvordan opprettholde kontakten med fjorden fra Strandveien?

Lyngseidet sett fra fjorden

Mellom rådhus og Elektrosport

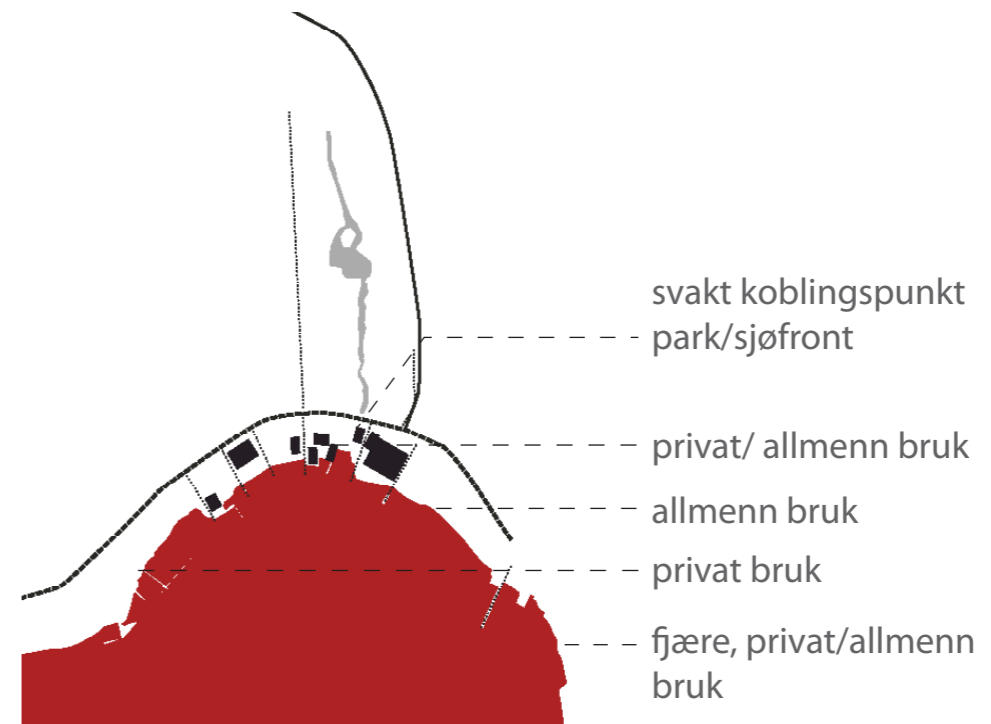
Slippen

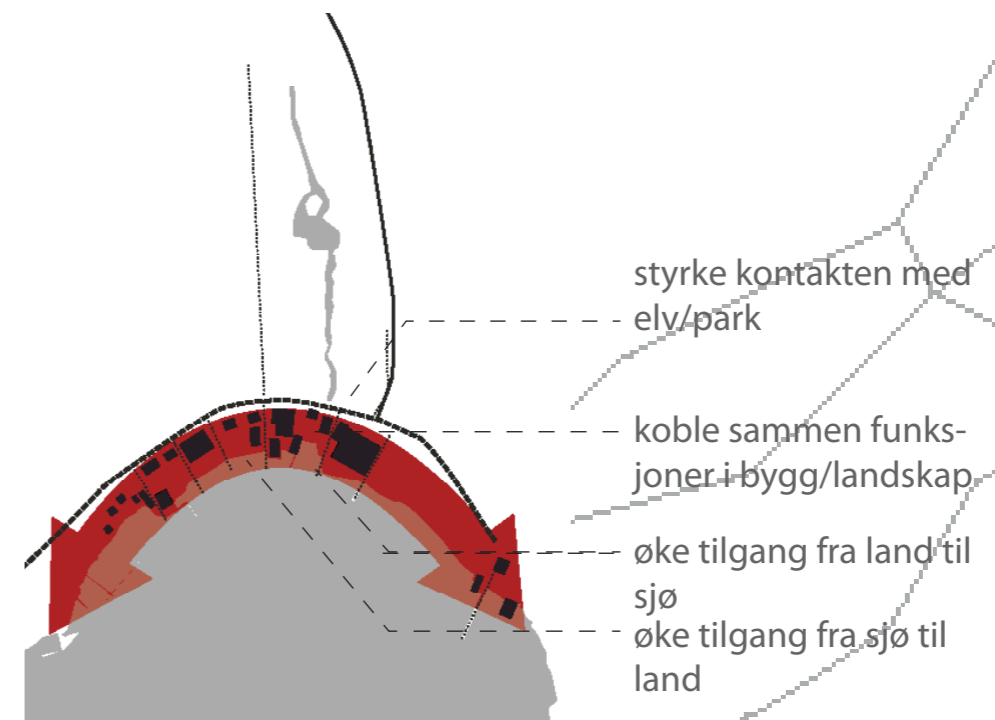
skiftende landskap ved Slippen

analyse

intensjoner

Råd og tiltak for sjøfronten

Det gode handelssted

Havnepromenade, kyststi, kaifront. En sammenhengende forbindelse langs fjorden kan ha mange uttrykk og romme et mangfold av aktiviteter. Lyngseidet vil øke sin attraksjonsverdi for både lokale og besøkende ved å styrke kontakten med sjøen, både visuelt og fysisk.

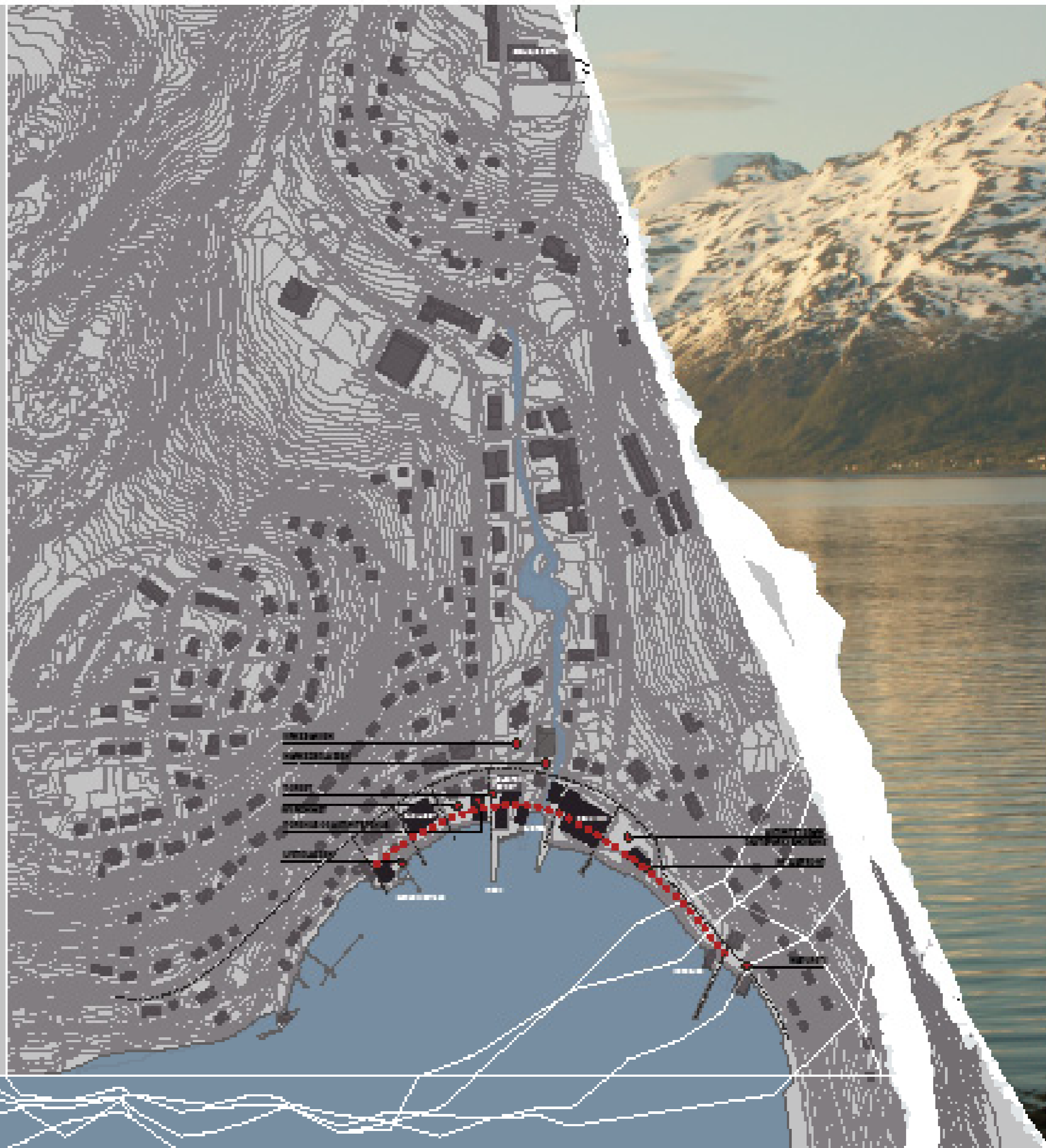
En bearbeidet vandring langs fjorden vil også ha klare fordeler for næringsdrivende som er eller kan bli lokalisert her, ved at flere besøkende vil oppleve området til fots og bli fristet inn.

Piren - Nytt plassrom på tvers av bebyggelsen

La Parkveien strekke seg ut i Lyngsfjorden med en offentlig tilgjengelig brygge for fiskebåter, gjestebåter, turbåter, Lyngsfjordcruise etc. Piren er en forlengelse av Torget, men også et godt møtested. Kanskje er det her det nye aktivitetshuset ligger? Inntil Pirtorget som ligger der fjord og land smelter sammen.

Torg- og aktivitetshus

Etablér et Torghus som scene og velkomststed, og et handelstorg for merkevaren LYNGEN. Et godt handelssted hvor lokale varer kan eksponeres. Lyngen har mange produsenter å kunne løfte fram i styrkingen av handelstilbudet. Turister er på jakt etter det stedsegne når de skal bringe hjem en smakebit fra oppholdet sitt. Torghuset er godt knyttet til Handlegaten; Strandgaten og videre opp Parkgaten. Slik bindes nytt og gammelt sammen.

Nye tider for Slippen?

Noe aktivitet foregår fortsatt på den gamle slippen i fjæra, men kanskje tiden er moden for å la ny bruk overta? Den slake hellingen ned mot fjorden kan fortsatt preges av maritime aktiviteter, men nå med lettere fartøyer. Kajakkpladlere og småbåtførere har stor nytte av denne “milde” overgangen mot vannet, som kan kombineres med arrangementer og ny næring: “Slippen pub” er allerede etablert som begrep, og har gode forutsetninger for å lykkes og videreutvikles med beslektede tjenester som f.eks. mikrobryggeri, matservering og matkurs?

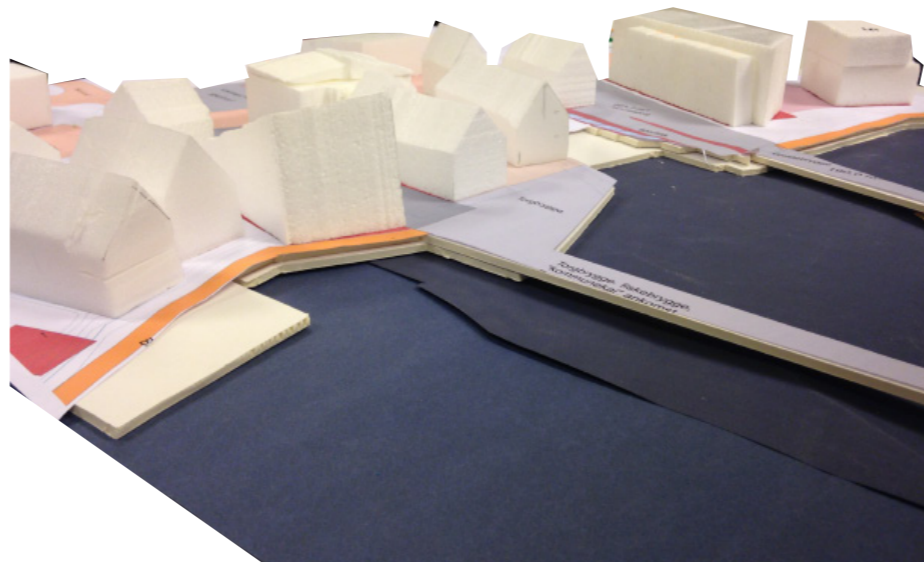
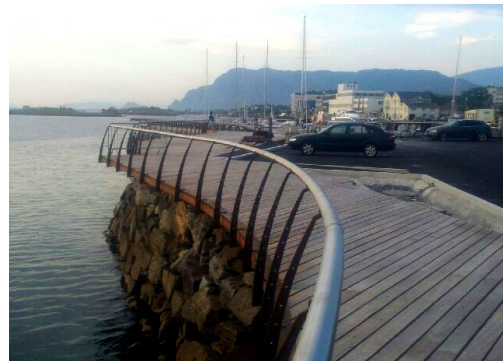
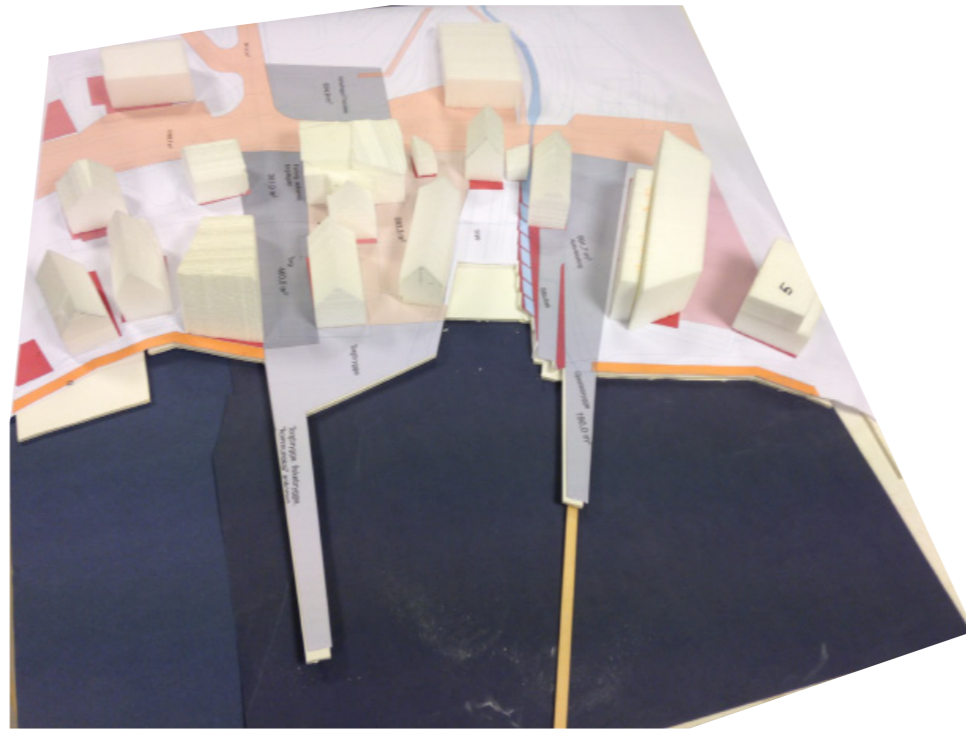
Selvfanget fisk til middag - overnattingstilbud

Sjøfronten utgjør en attraktiv plassering av overnattingstilbud for besøkende i kombinasjon med næringsvirksomhet. Frittstående nybygg eller mindre enheter lokalisert i etasjene over forretninger eller kontorer, vil være med på å gi liv til området også etter stenetid, og finansiere bygging av øvrig bebyggelse og utendørs fellesrom.

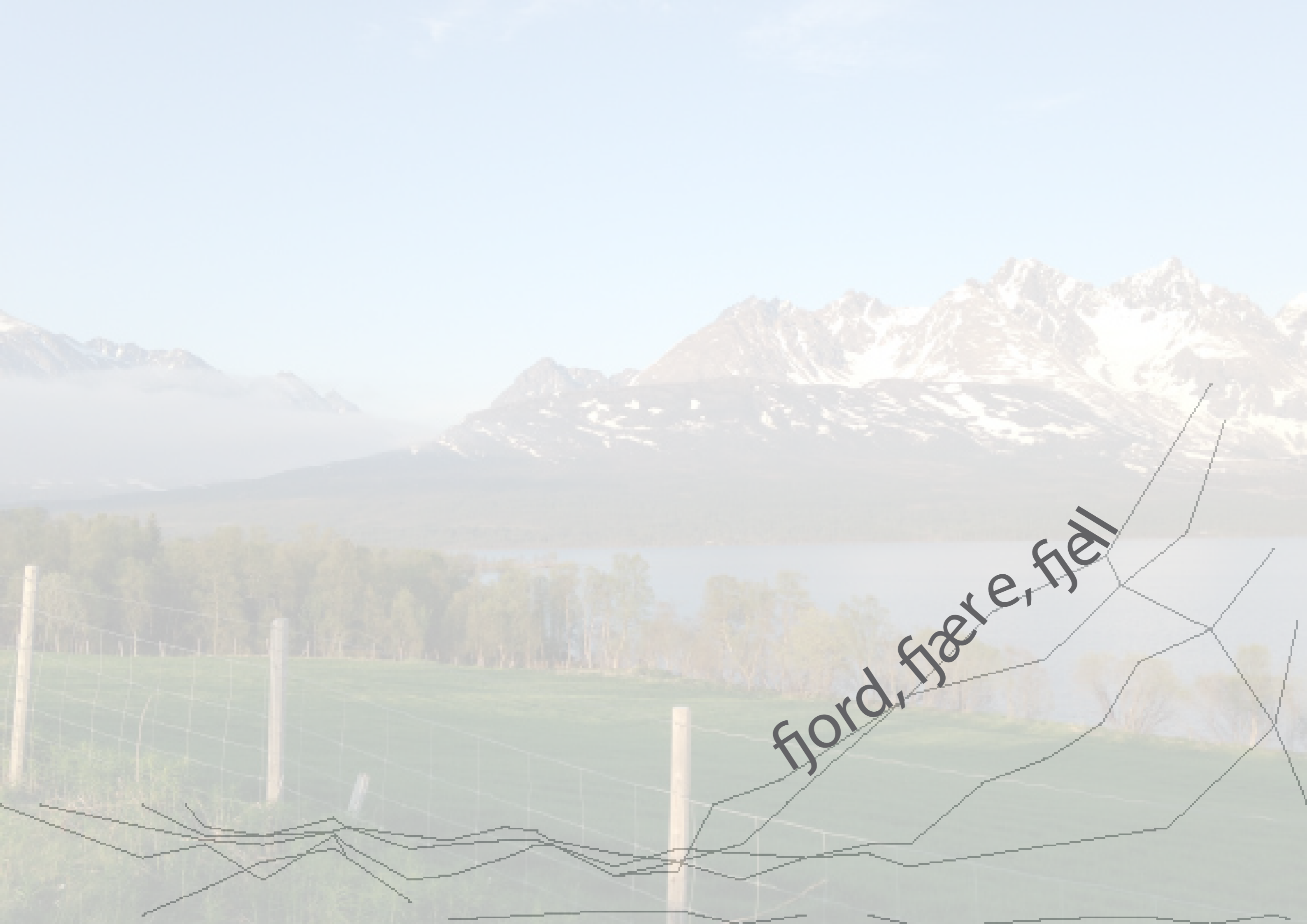
Dyrk det lokale -smaken av Lyngen

Både i bokstavelig og overført betydning. Lyngen har mange produsenter å kunne løfte fram i styrkingen av handelstilbudet langs den nye sjøfronten. Turister er på jakt etter det stedsegne når de skal bringe hjem en smakebit fra oppholdet sitt.

referanser

fjord, fjære, fjell

Fjord, fjære, fjell - Alpelandsbyen Lyngseidet

Det spektakulære alpelandskapet som omgir Lyngseidet, er unikt i verdenssammenheng, og har satt Lyngen på kartet. Med sin tette landsbystruktur, har Lyngseidet også potensial til å bli en destinasjon, for å oppleve den nordnorske kulturen og hverdagen. På sikt må innbyggerne i Lyngseidet må ta noen veivalg for hvem de tilrettelegger for, masseturismen eller nisjeturisten?

Har du vært på byfjellet vårt. Goalsev'arri? Hva er Lyngens DNA? Hvordan kan Lyngseidet speile de majestetiske omgivelsene? Hvilken betydning skal fjorden få i turiststrategiene? Hvilken betydning vil cruisetrafikken kunne få for Lyngseidet?

Lyngseidet sett fra nord

Golsavarri sør for Lyngseidet

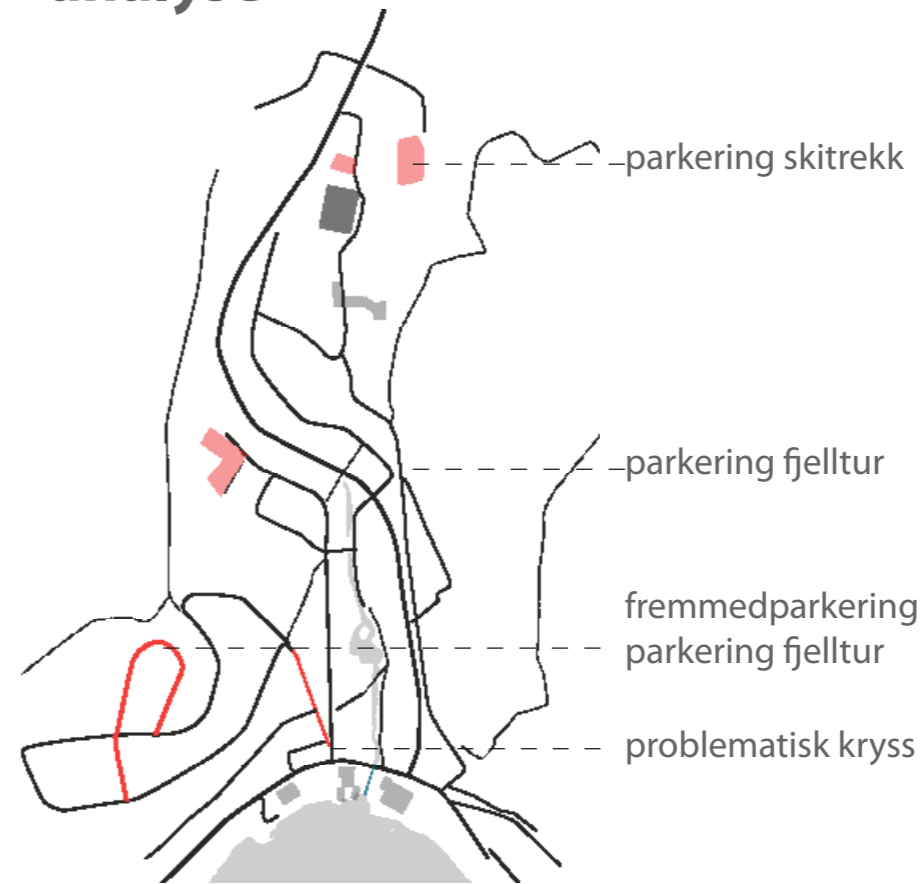
fruktbart strandlandskap

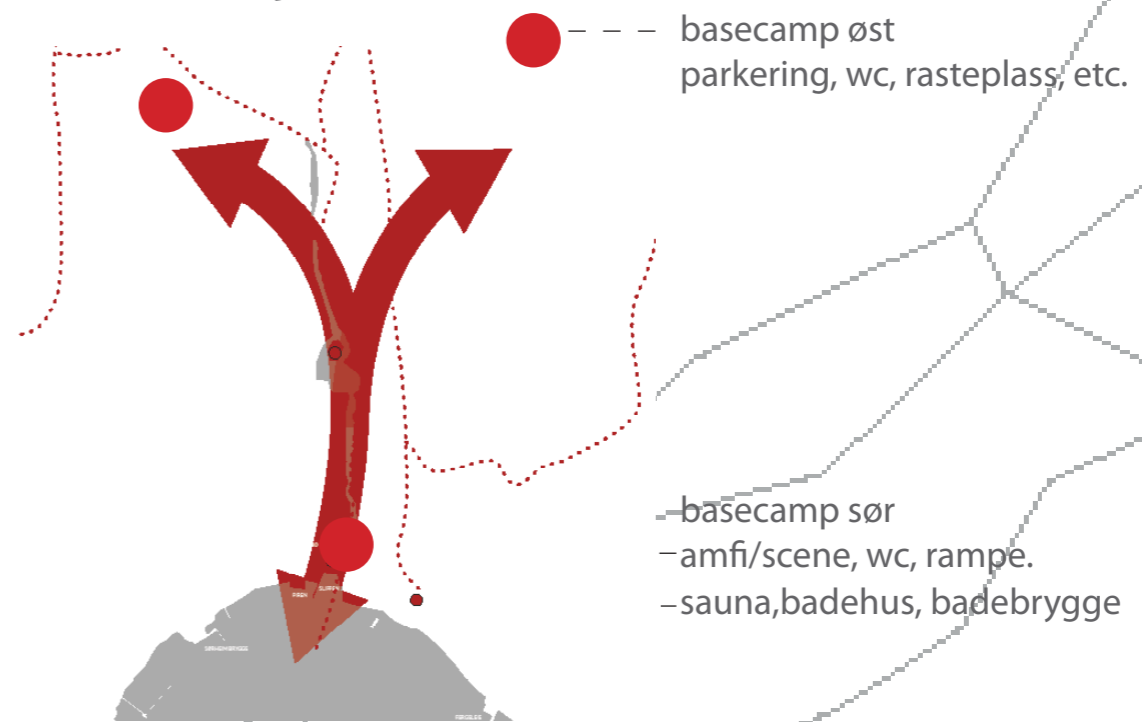
ubebygd fjellandskap

analyse

intensjoner

Råd og tiltak for sammenbinding av sentrum med landskap

Knytte fjord og fjell sammen

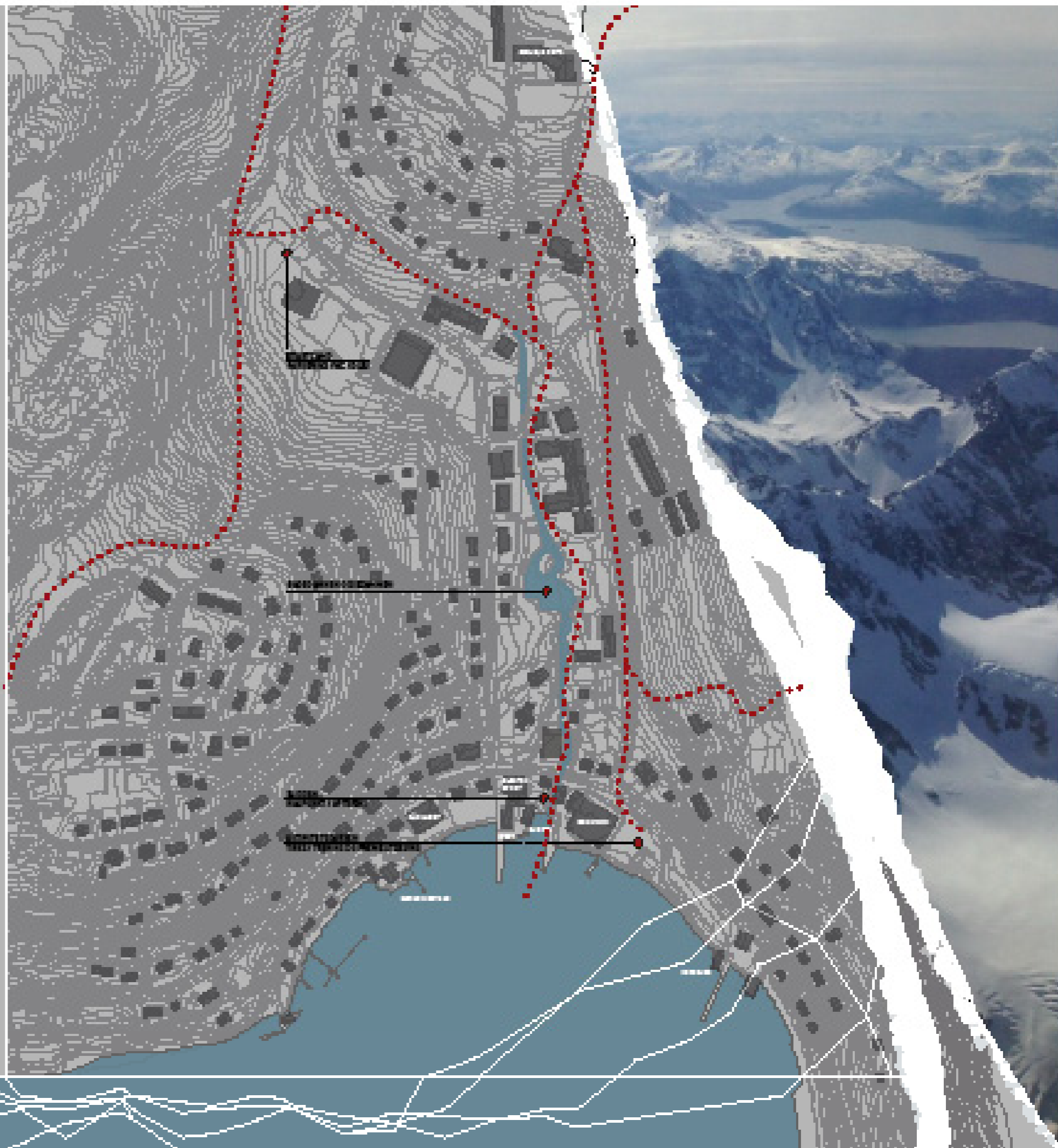
Både lokale innbyggere og tilreisende benytter skiløypende rundt Lyngseidet flittig. Etablér en direkte kontakt mellom høyfjellet og fjorden ved å la langrennsløypene fortsette forbi boligområdene og bedriftene, gjennom elveparken og ende opp ved fjorden. Åpne naturen og legg opp til aktiviteter som ikke bare frister til dristige toppturer, men er rikt på opplevelser for alle året rundt. Lyngen må spille på flere av naturens elementer for å skape grobunn for økt turisme; midnattsol, nordlys, fjellvidder og strandturer. Et lærested for samspillet i natur og i samhandling mellom mennesker?

Basecamp Nord og Sør

Etterhvert som interessen for fjellet og den påfølgende turismen vokser, øker behovet for organisert parkering og tilhørende fasiliteter. En basecamp ved hver side av dalen med toalett- og dusjfasiliteter kan etableres for å ønske velkommen til fjells: En lokalisert ved skitrekktet med skole, idrettshall, skitrek og scoterløype, og en annen lokalisert innerst i Myra som gir en god start på start på fjellturen eller en topptur til Goalsev'arri. La langrennsløypa starte helt nede ved basecampen, for å unngå fremmedparkering.

Basecamp Øst

Aktivitetshuset i sentrum kan utgjøre en 3. basecamp som supplerer de to fjellbasene, hvor man planlegger turen, får tak i guider, finner turkamerater eller slapper av etter dagens tindebestigning. Eller kanskje besiktiger Lyngens merkevarer, leier sykkel, båt eller kajakk.

LYNGSEIDET

10 minutters-bygda

En fortetting av boliger i sentrum framfor spredning av nye boligområder, vil minke behovet for motorisert ferdsel og styrke det sosiale livet. Det er flere arealreserver i sentrum som brukes til på-og tilbygging av eksisterende bebyggelse.

Ombygging av nedlagte bedrifter og institusjoner til f.eks leilighetsbygg kan være en kostnadseffektiv start.

Masse- eller nisjeturisme?

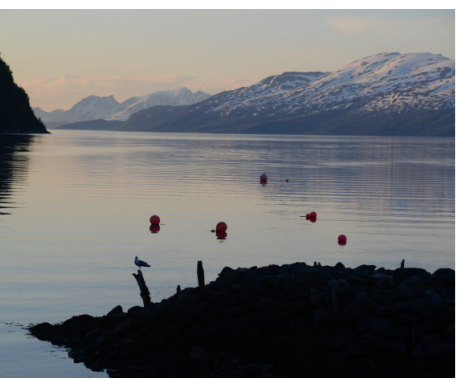
Turismen er med å opprettholde et mangfoldig næringsliv innbyggertallet tatt i betraktning, men skaper relativt få arbeidsplasser. Nærheten til Tromsø bidrar til at mange kommer på dagstur, noen blir over dager og uker. Skituristene er ofte en gruppe med god tid og inntekt, som i dag har få tilbud i Lyngseidet utover naturen.

En cruiseterminal med tilhørende trafikk har på tilsvarende steder (Flåm, Geiranger) skapt konflikt mellom lokalsamfunnet og turismen, ettersom destinasjonene opplever å få lite tilbake tross det store antallet besøkende. Opplevelsen av å være en attraksjon kan oppleves eksotisk når stedet klarer å "absorbere" antall besøkende, men kan fort bli for påtrengende dersom turistene blir i overtall.

Lyngseidet bør derfor satse på nisjeturismen som lettere kan integreres i lokalsamfunnet, og utvikle tilbud spredt over hele året (nordlys, midnattsol, jakt, etc). Stedet er i gunstig avstand fra Tromsø med tanke på å drive konferansehotell og tilhørende fasiliteter.

referanser

Workshop 23.09.2014

- Lyngenlanternen
- Elevworkshop - Drømmeseilet
- Kveldsvandring
- Idémyldringsseminar

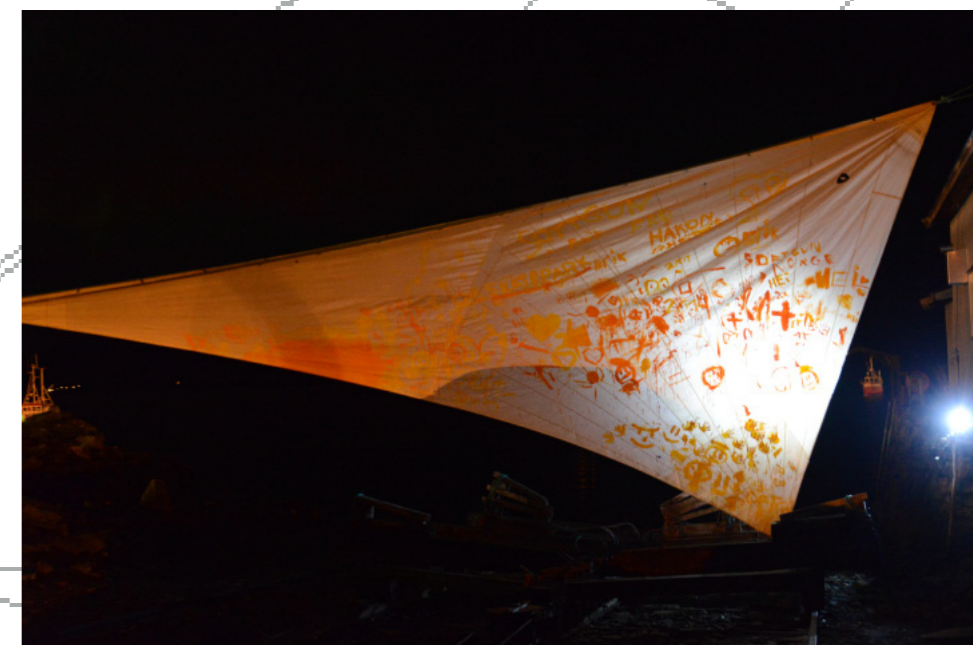
Byer og tettsteder er tradisjonelt planlagt og bygget for voksne, som gjenspeiles i materialitet, skala, dimensjoner, utforming og infrastruktur. Barn og unge utgjør likevel en viktig del av befolkningen, og har sine egne behov og ønsker for hva et sted skal tilby og være. Barn kan fungere som et sosialt lim, som skaper kontakt, aktivitet og trivsel. I en god by lever lever barn, ungdom, voksne og eldre side om side og drar veksler på nærhet til hverandre og til byens tilbud.

Barn og unge er involvert i tettstedsanalysen, for å ta dem på alvor som innbyggere. For at barn kan ha glede av å bevege seg i de offentlige rom, lære av dem, sosialiseres og oppleve, må det finnes aktiviteter og tilrettelagte rom for dem. At sentrum kan være et sted for lek, læring og samling uten å fylles opp med lekeapparater eller med en utforming som en fotballbane.

Lyngenlanternen

22 telt med innvendig LED belysning ble montert på ulike steder i Lyngseidet som et "frampek" på den kommende, åpne workshopen. Teltene var lokaliserte på steder som vi gjennom foregående analyser ønsket å trekke fram som steder med særegene kvaliteter, med potensiale for forbedring eller tydeliggjorde siktlinjer etc. De fargesterke teltene var godt synlige i både dagslys og om kvelden og skapte undring og begeistring blant forbipasserende.

Drømmeseilet

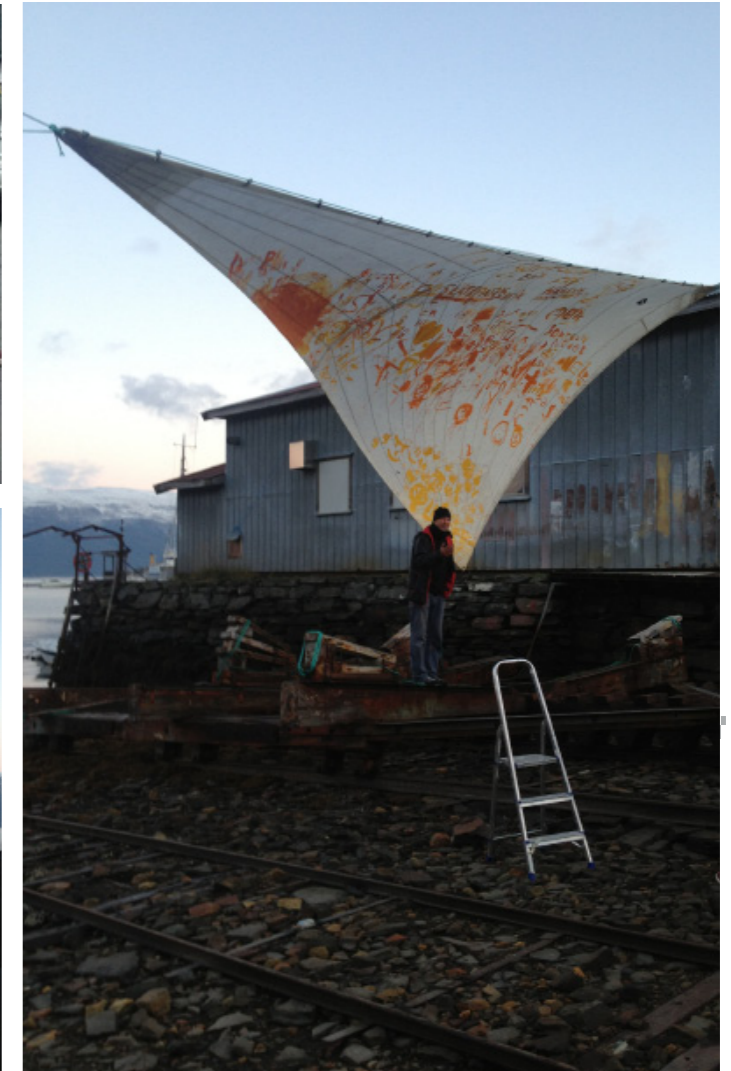
7. klasse ved Eidebakken skole deltok på workshop-
en koordinert av teamet. En kort idémyldringsses-
sion i det gamle kommunehuset ble etterfulgt av et
maleverksted i verkstedet på slipen: *Drømmeseilet*
ble malt fram gjennom ord og tanker ungdommen
hadde for Lyngseidet.

Kveldsvandring

Unge og eldre møtte opp til kveldsvandringen i forkant av idémøldningsverkstedet. Lyngenvardene viste vei langs traséen og guidet oss gjennom parken, ned til slippet, bort til Sørheim brygge, via Visit Lyngen og tilbake til Gjestegården. Arbeidsteamet var veivisere og veiledet lokalbefolkningen til områder de alltid har visst om, men aldri satt sin fot.

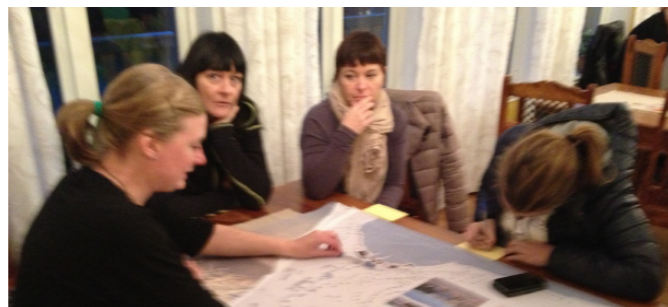
Tilbakemeldingene vi fikk i etterkant, var at vandringen og idémøldringen bidro til å gi befolkningen nye perspektiv på eget sted og var opplysende i diskusjonen rundt bruk og utforming. Vandringen vi gjennomførte gjennom sentrum med flere stopp underveis for å vise potensiale eller foreslå ny bruk, førte til spontane diskusjoner som både applauderte satsninger og avslørte meningforskjeller.

Idémyldringsseminar

Ordskyer er benyttet som verktøy for å visualisere innsamlet data fra idémyldringsseminaret. Deltakerne jobbet i grupper på 5-8 personer og jobbet med de 4 ulike temaene *Sjøfronten*, *Strandveien*, *Elveparken* og *Fra fjord til fjell* i 10-15 minutter hver. På gule lapper ble setninger og stikkord som ble diskutert notert ned.

De gule lappene ble ved slutten av kvelden samlet inn, og teamet har i etterkant trukket ut sortert og systematisert ord i relasjon til temaene. Ordskyene representerer både kvaliteter og forslag til forbedring relatert til de ulike områdene.

Sjøfronten:

Elveparken:

Fra fjord til fjell:

Strandveien:

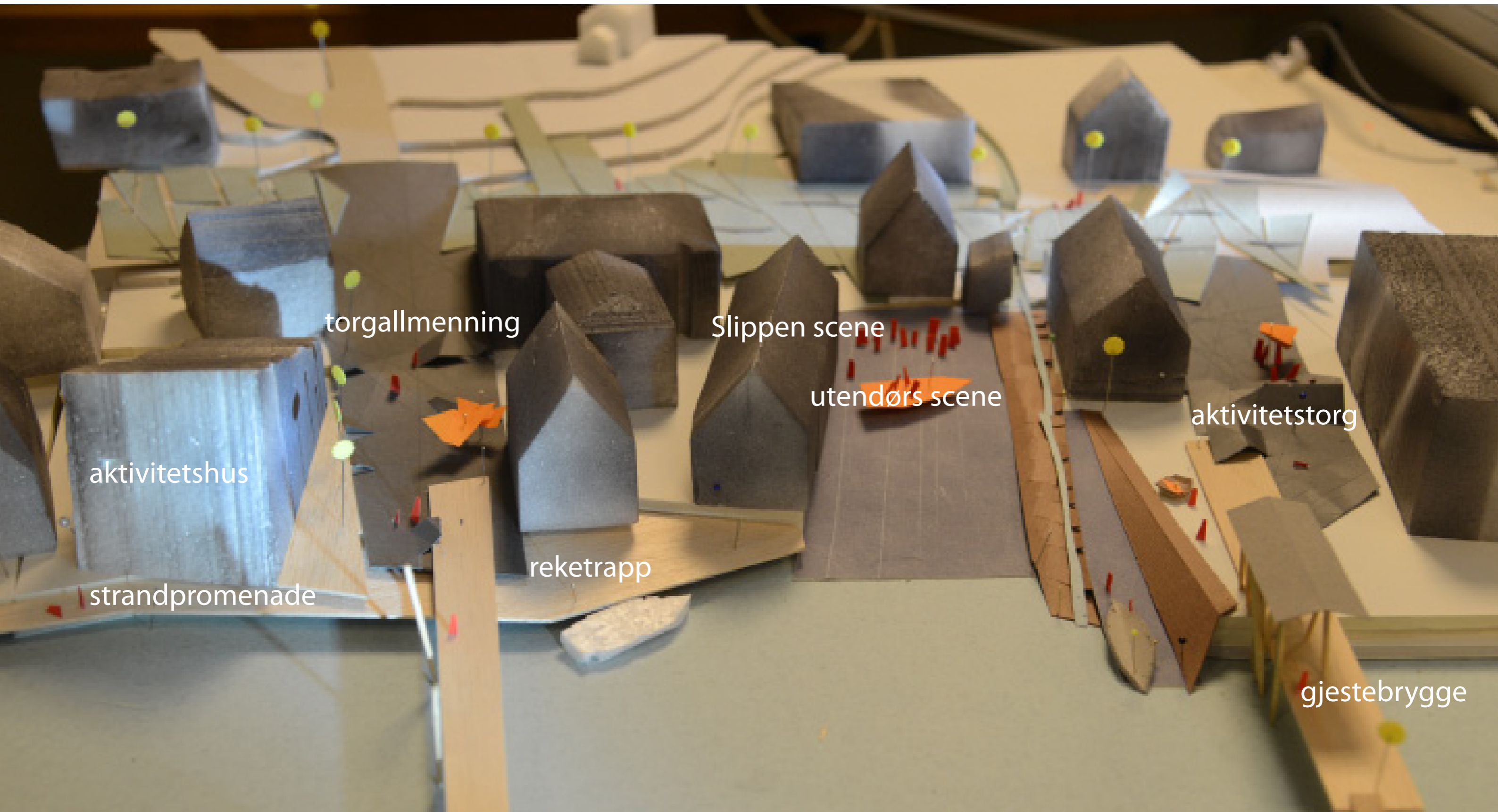

Alle innspillene samlet:

ny utforming

Oversiktsbilde modell 1:200

torgallmenning

Slippen scene

utendørs scene

aktivitetstorg

aktivitetshus

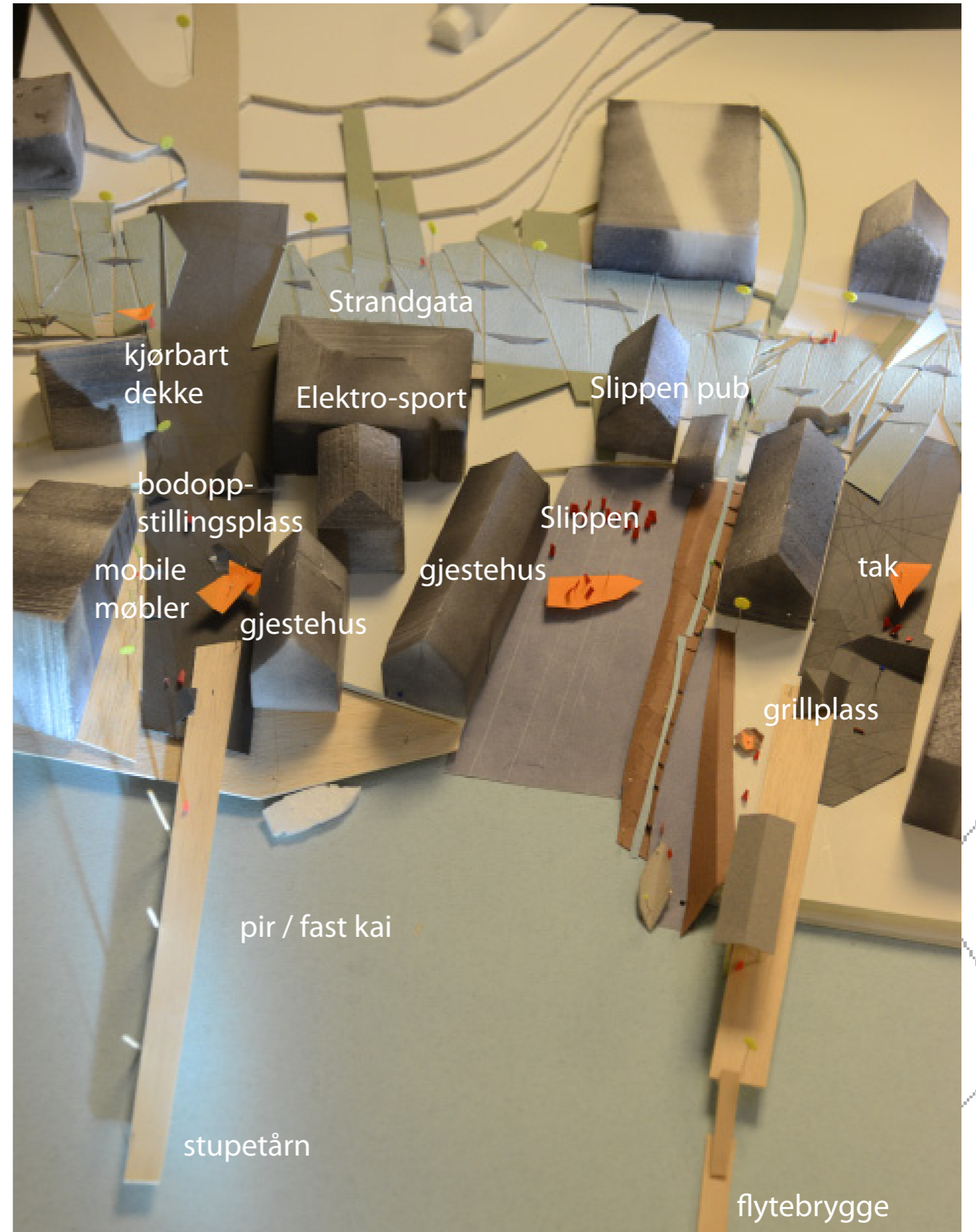
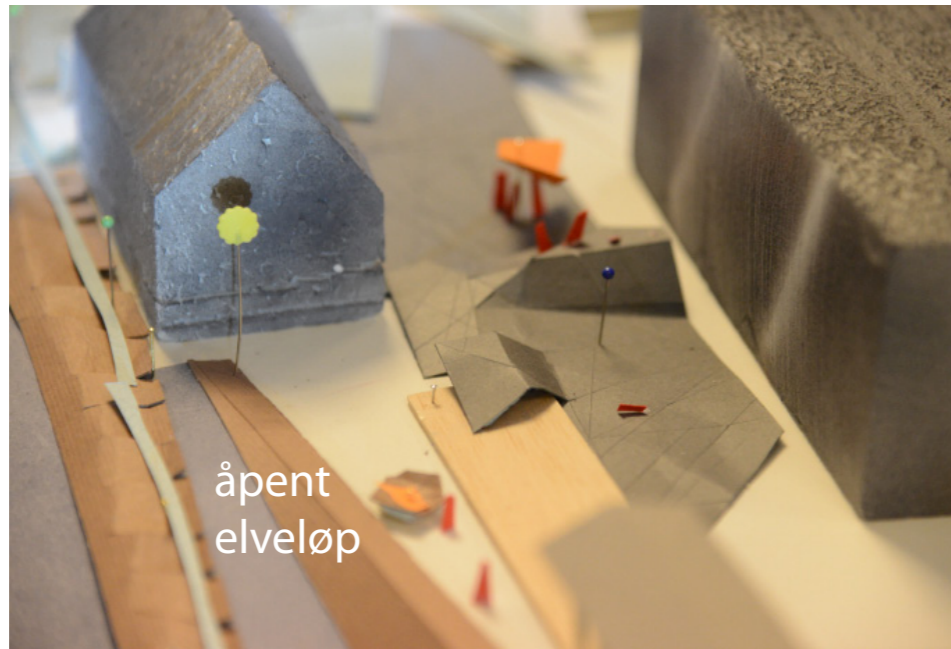
strandpromenade

reke-trapp

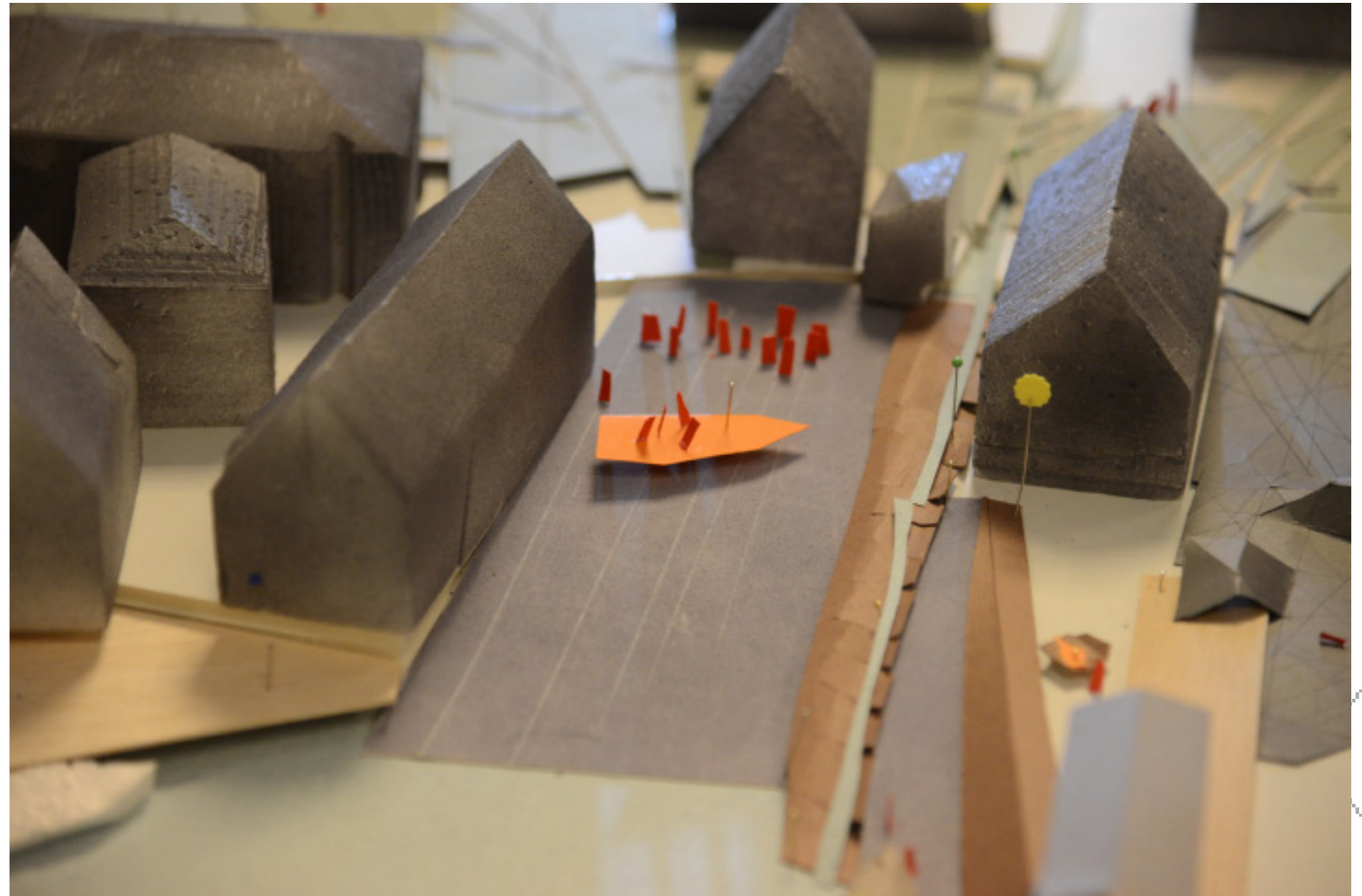
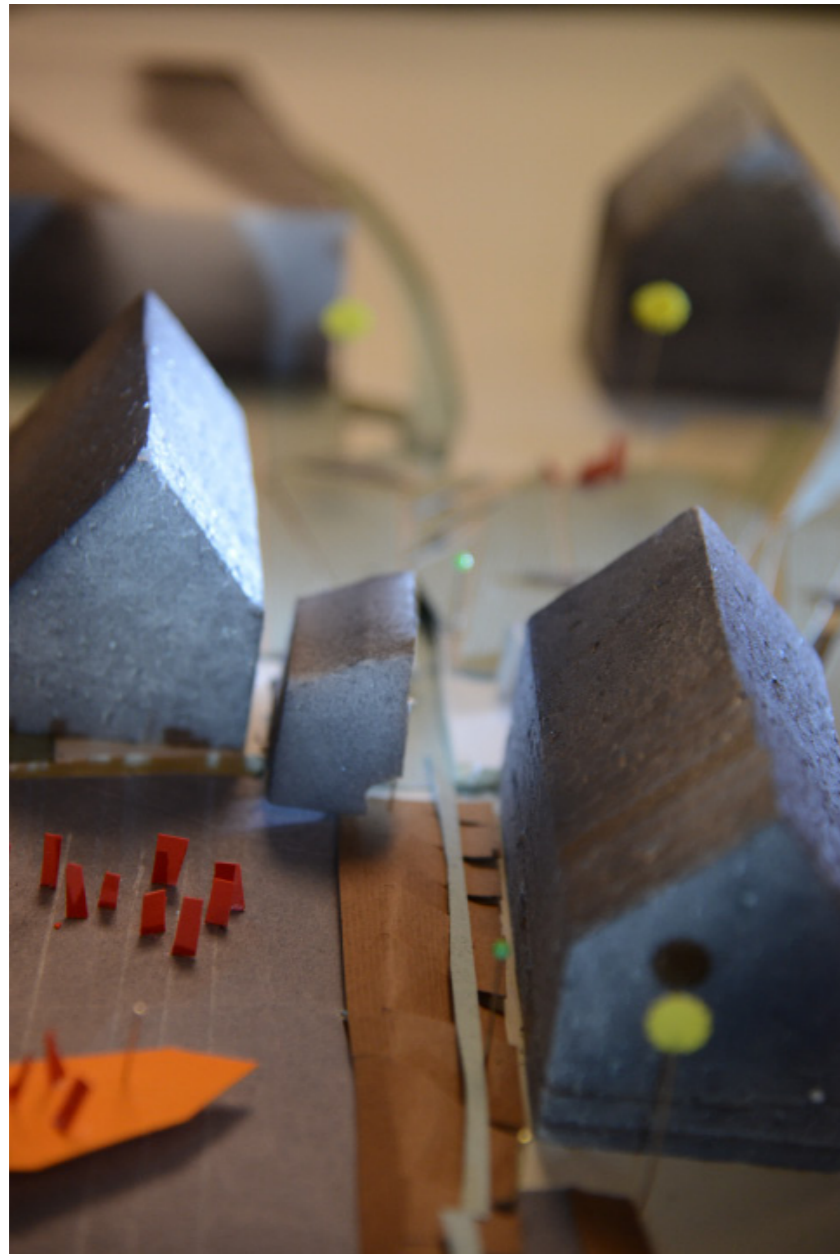
gjeste-brygge

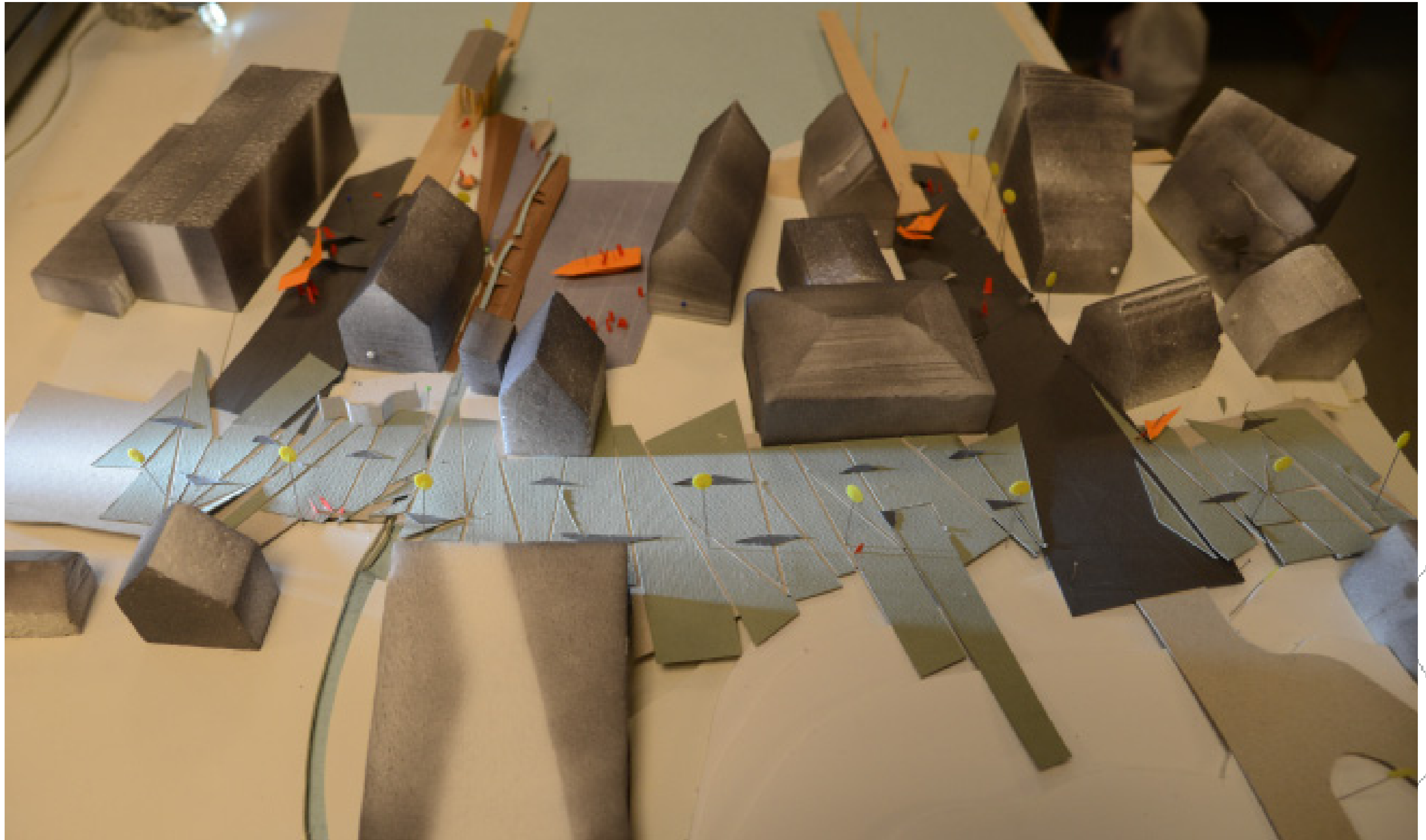
Gangpromenade langs sjøfronten og nye oppholdsrom langs fjorden

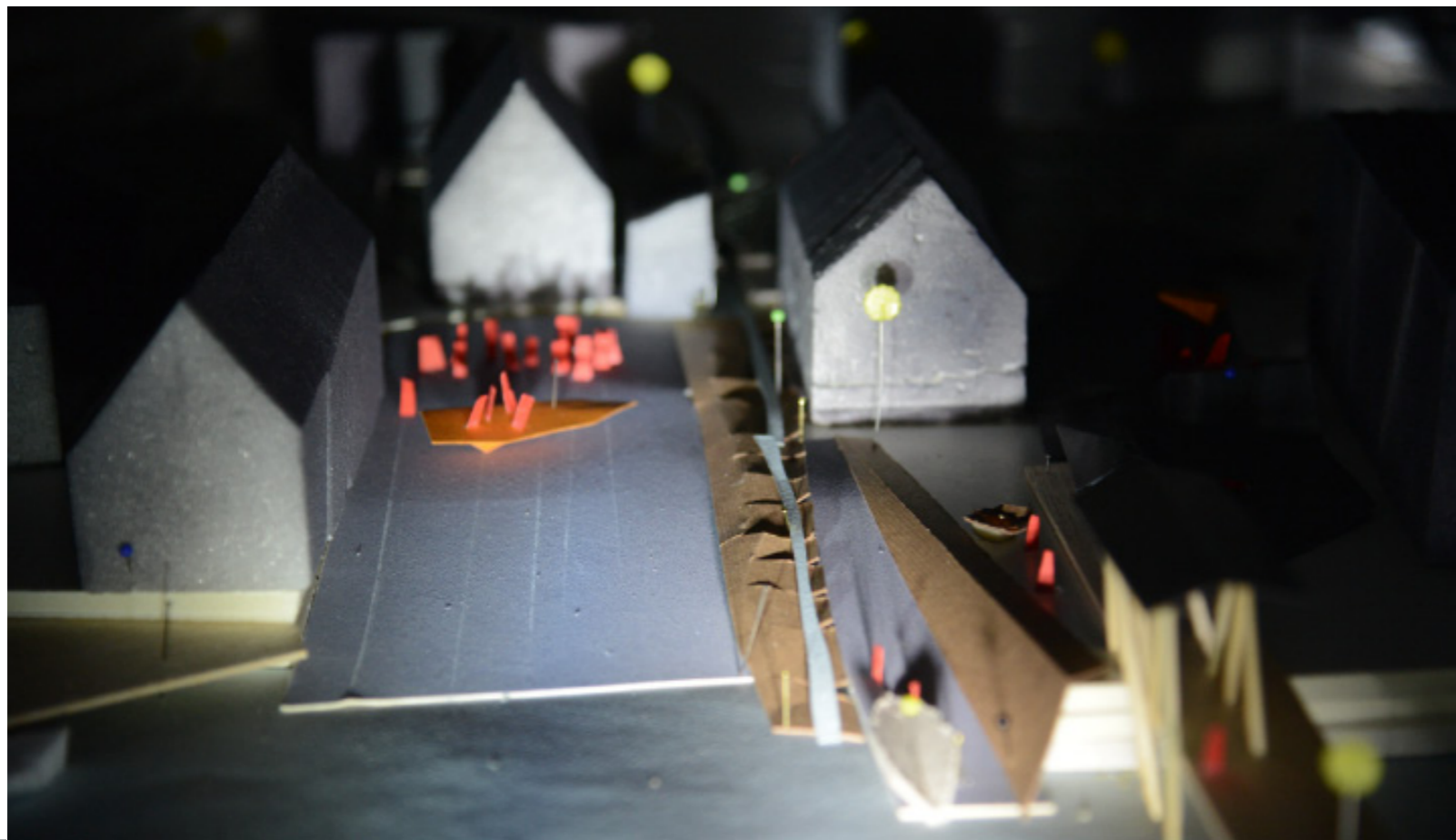
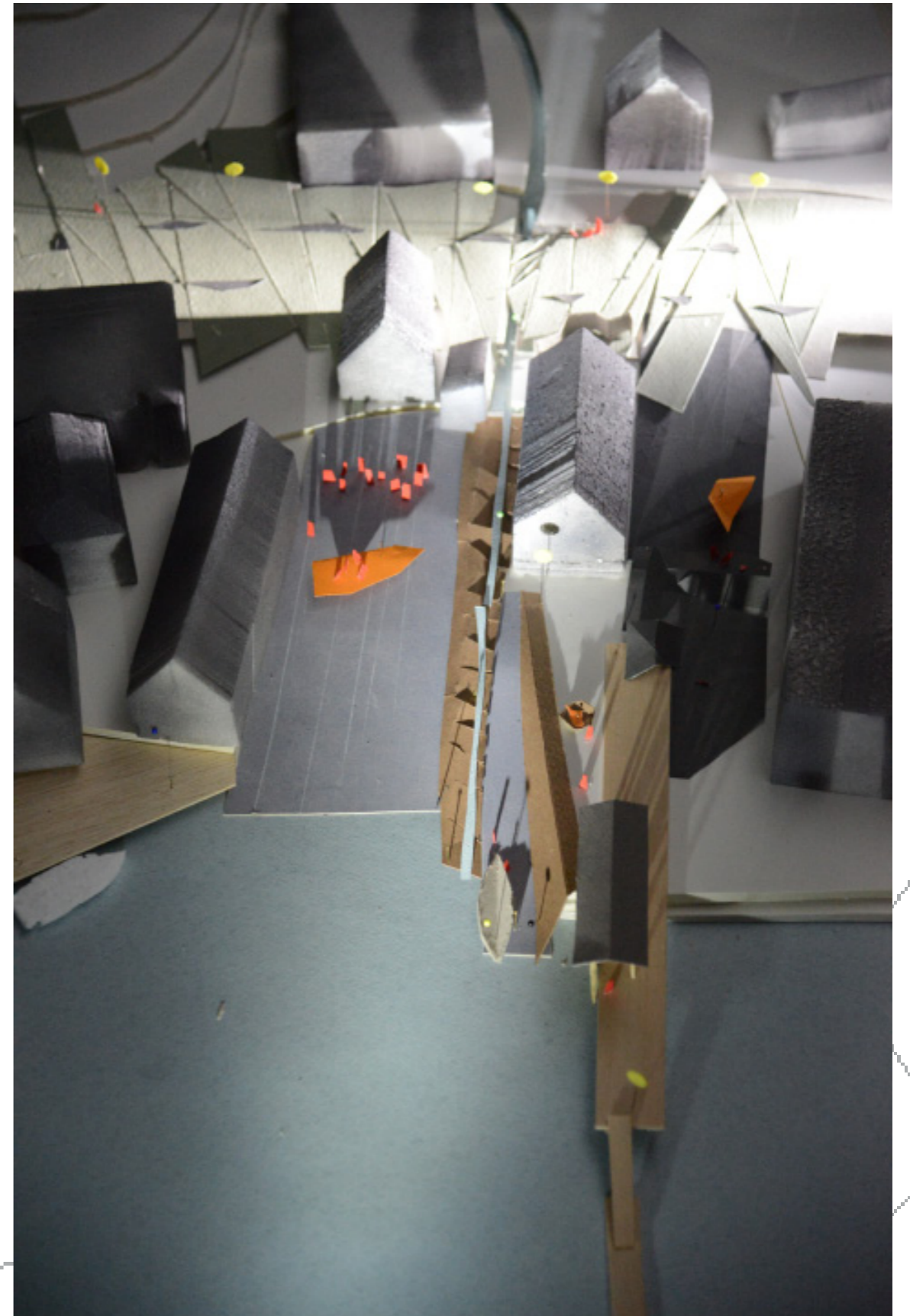
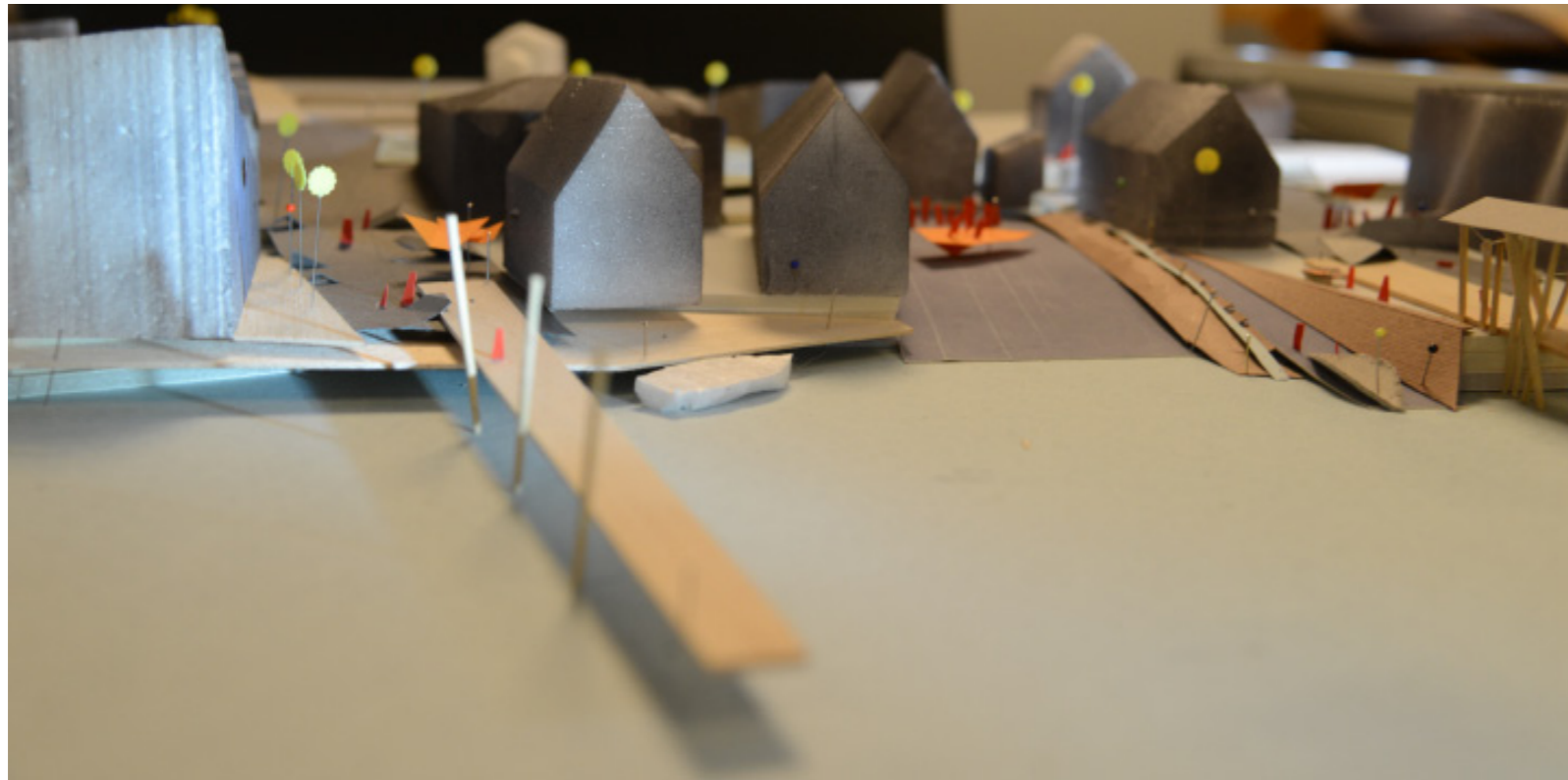
Oppgradert elveløp og båtoppbygg

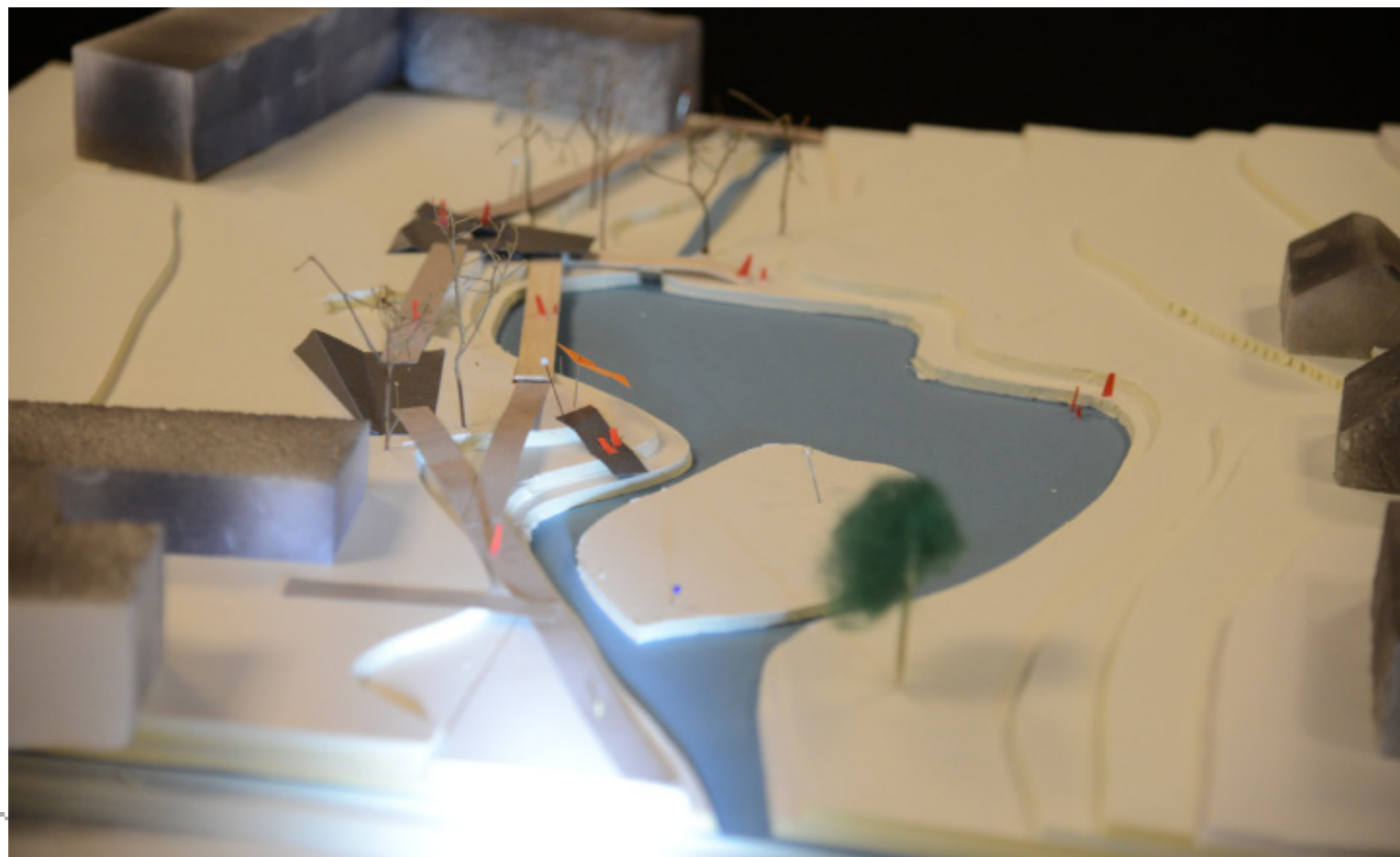
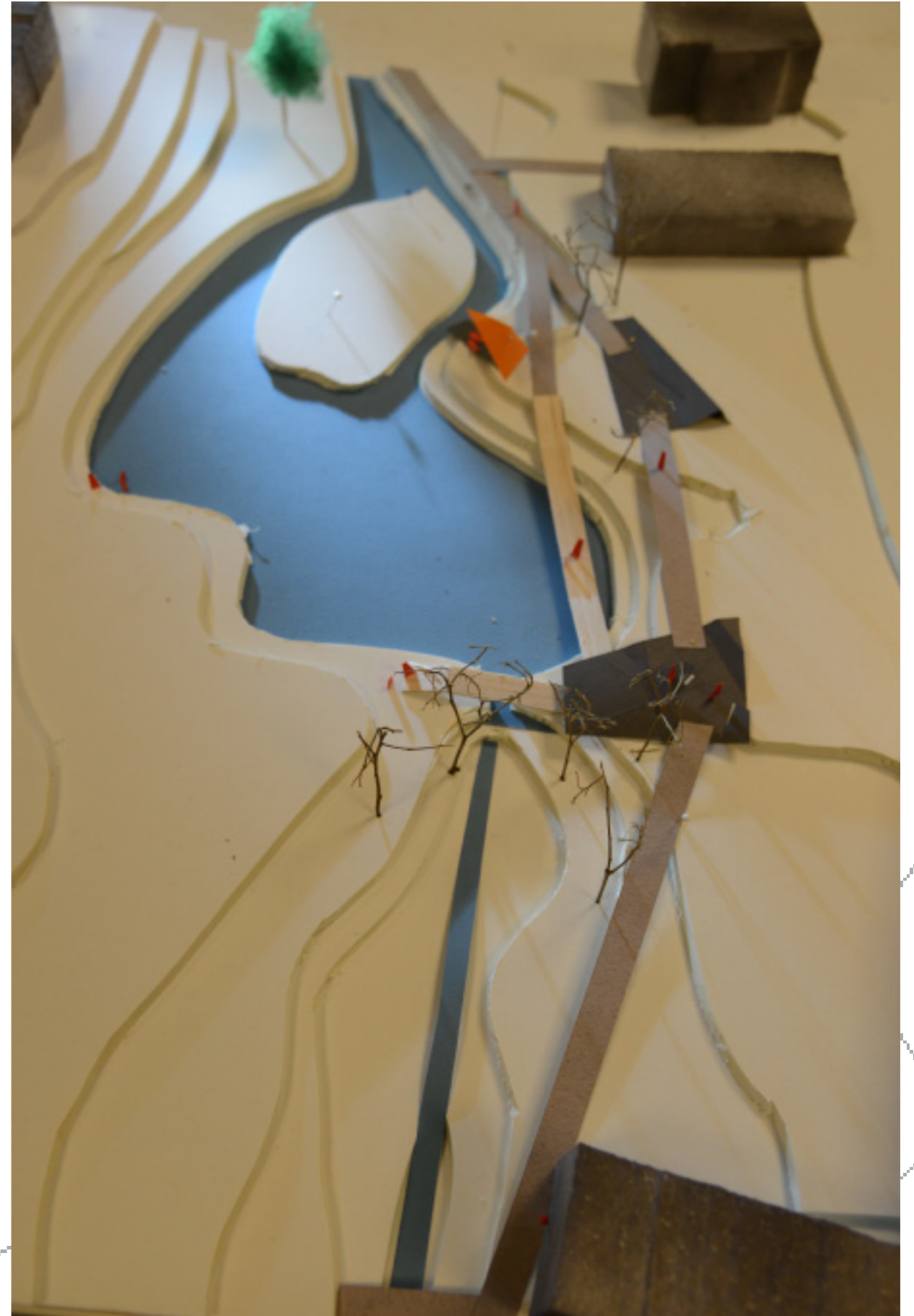
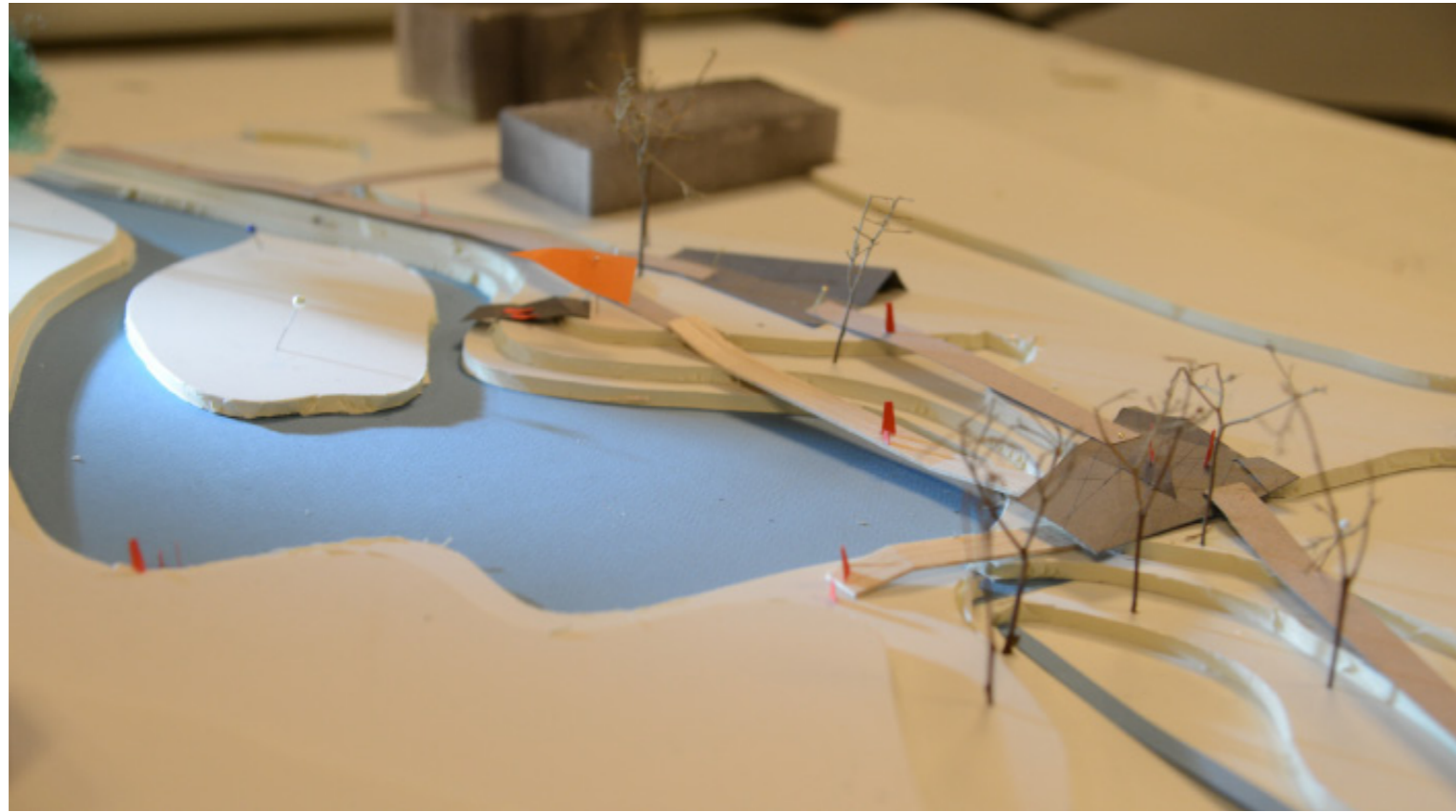
Samlende steindekke i Strandgaten

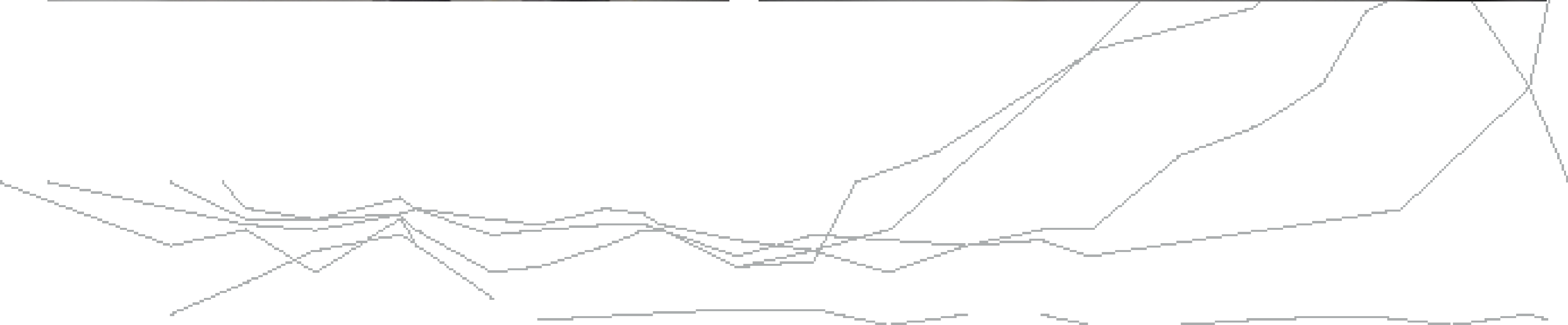
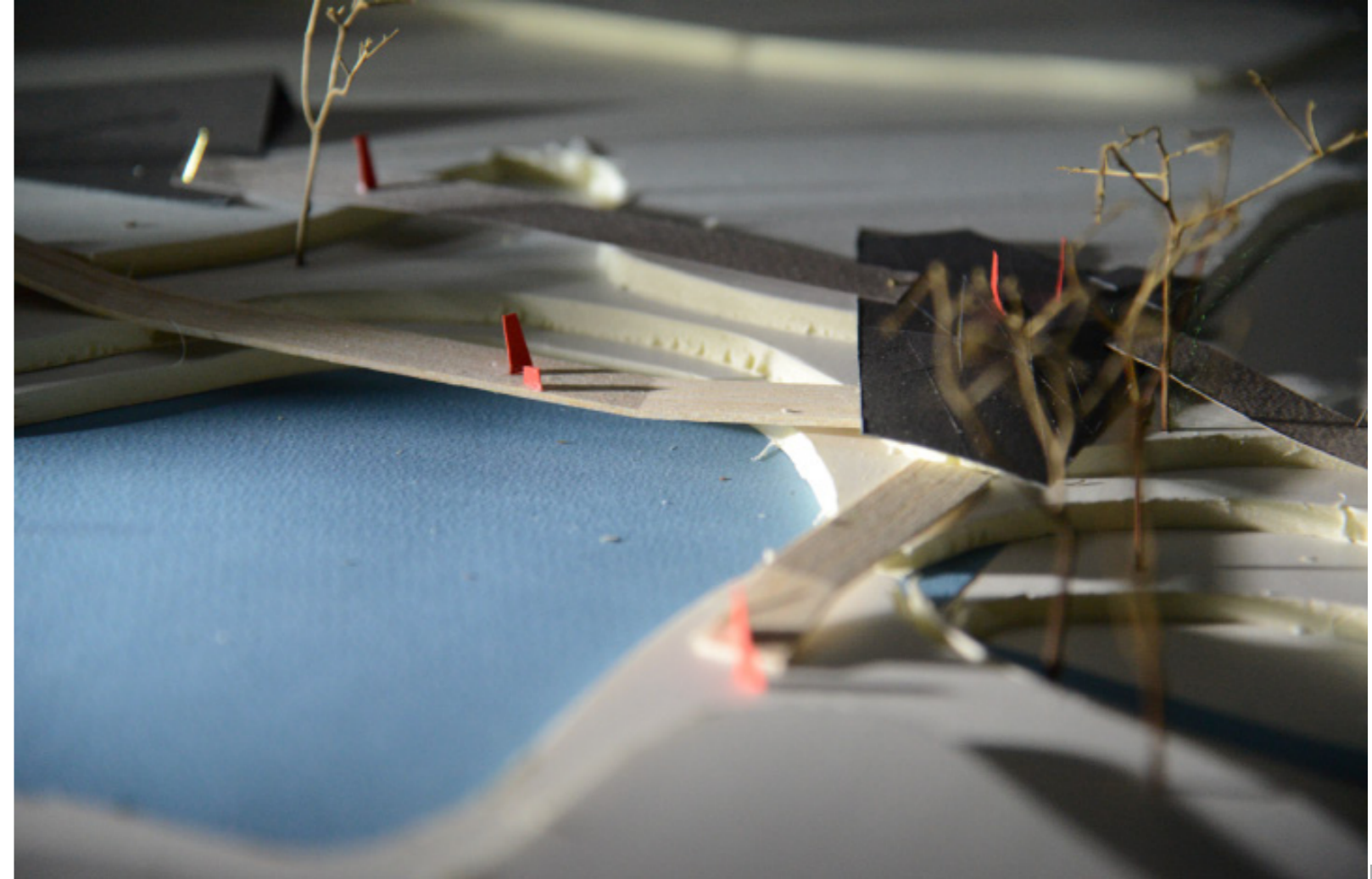
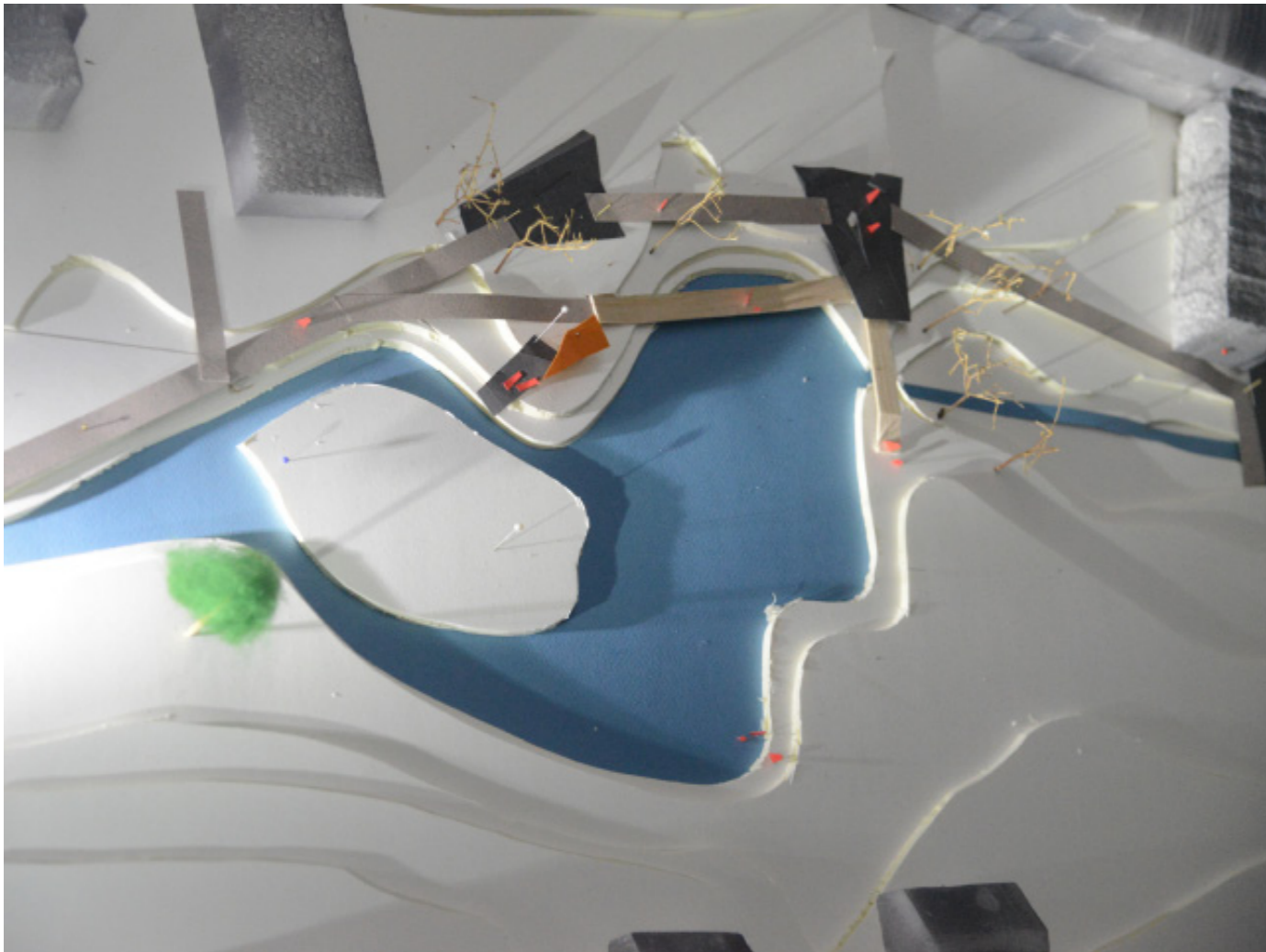
Slippen som konsertarena og pir som forlengelse av Parkveien

Påkoblet gangsti mot helsesenter med to opplevelsestraséer

Nærkontakt med vannet og nye møte- og oppholdssteder

Illustrasjon "miljøgate" i Parkveien mot Lyngenfjord

sosiokulturell analyse

En sosio-kulturell analyse som bakteppe for å forstå Lyngen og Lyngseidet litt bedre:

- Hva slags sted er kommunesenteret i dag?
- Hvordan ønsker Lyngenfolket at Lyngseidet skal utvikle seg?
- Hva er muligheter og begrensninger for en videreutvikling av Lyngseidet til et sterkere og enda mer attraktivt senter for hele Lyngen?
- KORT SAGT; hva er KJERNEN i Lyngen - og Lyngseidet - som kan danne en plattform for videre identitets og “merkevarebygging”

Hva slags analyse er dette?

- Dette er IKKE den delen av utredningen som angir hvordan Lyngseidet kan ta grep som endrer fysiske strukturer og skaper ny aktivitet. Slike forslag vil være utfallet av de øvrige, parallelle prosessene. Men dette er definitivt en del av underlagsmaterialet for å kunne si mer om hvordan ethvert område - ethvert steds viktigste ressurs; folk – evt. ”folk flest” ser på Lyngseidet og hvilken tro de har på endring inkludert hvordan de ser sin egen rolle i endringsprosessene.

Materialet rapporten bygger på er

- Gjennomgang av kommunens eget plamateriale på overordnet nivå (utkast til kommunenplanens planstrategi, samfunnsdel og arealdel – næringsplan, folkehelseplan o.a.)
- Lokalhistorie, prosjektrapporter og andre nøkkeldokument.
- Fylkeskommunale temaplaner
- Egeninnhentet intervju materiale fra juni 2014
- Egeninnhentet og organisert statistisk materiale hentet fra SSB (Statistisk sentralbyrå).

Lyngseidet anno høsten 2014

- Et sted kan defineres ut fra mange, harde fakta: Hvor mange innbyggere, innbyggernes bakgrunn (alder, kjønns sammensetning, etnisk opprinnelse, utdanning etc.) hva slags næringsvirksomhet, kommunikasjoner, naturgitte omgivelser, bygningstyper, kultur og idrettstilbud og andre fritidstilbud, handels og tjenestetilbud, antall og type skoler og oppvekstinstitusjoner og helse og omsorgstilbud. Alt dette kan summeres og gjerne sammenlignes med referansesteder og slik avlede en karakteristikk – en profil. Likevel gjenstår noen helt sentrale, ubesvarte spørsmål: Hvordan oppfattes og oppleves stedet av dem som bor og bruker det? Selv om et sted har mange institusjoner og tilbud kan det likevel oppleves som lite attraktivt eller direkte negativt og vice versa; til tross for mange mangler og savn av tilbud andre har, kan likevel stoltheten og entusiasmen for stedet være stor og sterk.

- All erfaring fra stedsutvikling i målestokker fra småsteder til mindre byer viser at all endring som virkelig skal få effekter; bidra til å bringe stedet og kom-

munen det inngår i inn i ”gode sirkler” så må lokale aktører; enkeltpersoner, organisasjoner og bedrifter være med – i hvert fall ikke være mot. Det betyr ikke at det må være 100% konsensus om alt – men solid oppslutning fra mange bør det være fordi det rett og slett er ”manges” vilje og ønske om å delta som skaper miljøet dvs. innholdet i og atmosfæren, pulsen på stedet. Mange må være villige til å ta et tak. Og ikke bare dem som bor på stedet - dette må være hele kommunens senter, virkelig være ; KOMMUNESENTERET.

Stikkord og bakgrunn

En analyse som dette kan gis en innramming med stikkord som:

Lyngen:

- Nord-Norge, Nord-Troms, Tromsøregionen
- Fjellkommune, men med store dal og viddeflater – fjord og hav på tre kanter.
- Distriktskommune med befolkningsreduksjon og ”forgubbing”; gruppen barn og unge under 5 år er nesten halvert de siste 15 årene – bare aldersgruppen over 66 år har økt, men innvandringen er noe høyere enn utflyttingen. Eneste kommune i nærregionen med befolkningsnedgang som langsiktig prognose.
- Flerspråklig ; kvensk, samisk, norsk
- En del pendling: Mange i jobb pendler til/fra Tromsø (15% av alle i lønnet arbeid).
- Primærnæring viktig, særlig jordbruk : Det er økende nydyrkingsareal. Reindrift er tradisjonelt viktig og definerer arealbruken i store områder.
- Turisme; vekstnæring med høye ambisjoner, men få sysselsatte. Relativt stort antall hytter (334) i forhold til vanlige boligbygg (1500) kan “skjule” en noe høyere

turismefaktor enn vanlige statistikker får frem. Stort press for å legge ut mer areal til fritidsbebyggelse.

- Lite, men bredt og dynamisk industrielt miljø.
- All videregående utdanning utenfor kommunegrensen.
- “Lyngen” er allerede en internasjonal “merkevare” innenfor toppturer og spektakulær løssnøkjøring.
- Ulike former for skredfare og frykt for forverring som følge av klimaendringer er en underliggende faktor i mange utbyggingsammenhenger.

Mer spesifikt for Lyngseidet:

- Kommunesenter, 815 innbyggere (28%) i en kommune folkeregistrert med 2992, knutepunkt for vei/ferge med stor fergekai, kirkested med 1700-tallskirke, flere, eldre bygg og anlegg (slipp) fra 18- 1900-tallet i det opprinnelige tettstedet, flere, sentrale funksjoner delt mellom sjøsone og en sone ca. 1 km innover eidet (Myra) der bl.a. grunnskole for 1-10 trinn befinner seg. Nord-Norges største trebygning – tidligere Solhov folkehøgskole, 1 km sør for tettstedet fungerte bl.a. som midlertidig skole p.t. i forbindelse med opprustning av Eidebakken skole. Lyngseidet har flere butikker og tjenestetilbud. Rådhuset markerer at kommunesenteret er her.

Data og metode

- I denne sammenheng har vi fremfor å gå dypere inn i de ”harde faktaene”, valgt å se mer på hvordan Lyngseidet oppfattes som sted og delvis kommunen som kommune av et utvalg innbyggere som representerer et bredt spekter av ståsted i alder, botid, utdanning, arbeid, fritidsinteresser og roller/posisjoner i

politikk og organisasjonsliv. Dette er IKKE en representativ spørreundersøkelse, men systematiske intervju (basert på intervjuguide) og organiserte fellessamtaler gjennomført i begynnelsen av juni d.å. Flere av samtaler og kontaktene er fulgt opp i etterkant.

- Videre er rapporten basert på gjennomgang av bygde- og regionhistorie, aktuelle overordnede plandokumenter for fylke, region (nord-Troms) og Lyngen kommune selv.
- Det er imidlertid også tatt ut et større materiale fra SSB som underbygger et faktagrunnlag om hovedtrekkene ved kommunen i relasjon til nærmeste nabokommuner (Sørreisa, Skjervøy, Storfjord, Kåfjord og vi har også inkludert Tromsø)

Sammendrag av funn og analyse

Selvforståelse og fakta

- Lyngen fremhever i mange sammenhenger sin unike naturnærhet (fjell – fjord) og merkevaren

”Lyngsalpan” som et av kommunens – og stedet – Lyngseidets - viktigste fortrinn. Det er en kvalitet for dem som bor der – og det oppfattes som en magnet for besøkende. Imidlertid er reiseliv en relativt liten næring i Lyngen; av 1458 sysselsatte i kommunen i 2013, var kun 46 stk knyttet til ”servering og overnatting” som er det nærmeste en kommer reiseliv (selv om det er mange ringvirkninger knyttet til reiseliv innen transport, varehandel o.a.). Til sammenligning arbeider 130 stk i primærnæringer (jorbruk/fiske). Den desidert største sysselsettingen er knyttet til helsesektoren inkludert pleie og omsorg der 405 – 35% av alle yrkesaktive - jobber. Reiselivet kan også være en større faktor enn antall lokale sysselsatte gjenspeiler f.eks. ved at mye av det som skjer på turismefronten er i regi av firma og personer utenfor kommunen for eksempel reiselivsbedrifter i Tromsø eller internasjonale guidefirma.

- Med over 300 hytter, omfattende tursti og løypenett og høy friluftaktivitet lokalt, så er betydningen av naturen og friluftsliv utvilsomt en viktig del av Lyngseidentiteten. “Rekreasjon” var punktet med høyest skår da samfunnsdelen av kommuneplanen ble tatt opp på bygdemøter i 2012.

Levekår og profil

- Data

Lyngen som kommune har en del trekk som er typiske for mindre norske kommuner et stykke unna nærmeste storby:

- Levekårsmessig er det litt lavere forventet levealder (særlig for menn), en del høyere andel uføretrygdete under 44 år, en lavere andel enn gjennomsnittet med videregående og høyere utdanning. Også gjennomsnit-

telig inntekt og formue er lavere enn gjennomsnittet, men ganske likt de nærmeste nabokommunene.

- På den annen side er det en kommune med svært mange lag og foreninger, høyt aktivitetsnivå innen idrett og friluftsliv og kulturaktiviteter. Det ytes mye dugnad i løpet av et år – selv om det ikke finnes gode offentlige statistikker som fanger opp det.

I Buthan ble det foreslått å måle landets ”velstand” i brutto nasjonal lykke i stedet for brutto nasjonalt produkt (BNP). Høy nærmiljøaktivitet er ofte én indikator på gode relasjoner og trygghet som igjen er viktig for ”å ha det bra”.

- **Opplevelse**

- Gjennomgående beskriver de som bor i kommunen – enten de er født og oppvokst eller tilflyttere – at det er mange aktive nærmiljø og lett å få kontakt, men også at det er en del ”subkulturer” med ganske tett skott. Flere viser til at en tradisjonelt har hatt et sterkt

religiøst aktivt miljø preget av læstadianisme, som har satt sitt preg. I Lyngseidetsammenheng har det sin betydning i forhold til hvordan kirken kan disponeres og bli brukt f.eks. i kultursammenheng. Noen mente det ikke var tilfeldig at teater og revymiljøet var på ”frilynte” Furuflaten og ikke i ”læstadianske” Lyngseidet, men slike årsak/virkningsantagelser er ofte overforenklinger. Revy og lignende initiativ er ofte knyttet til enkeltpersoner, til ildsjeler som brenner for revy som bredt engasjerende kulturløft. På samme måte som ildsjeler fikk Festspillene til Harstad eller entusiaster skapte opera i Kristiansund og på Nordfjordeid.

- Det er også en sterk bygdeidentitet som av og til bærer preg av rivalisering når det kommer til dragkamp om ressurser og prioritet for eksempel på kommunale budsjett. Fra gammelt av har også de språklige og delvis etniske kulturene knyttet til samisk og kvensk identitet vært til en viss grad definerende for tilhørighet og orientering. Tradisjonelle samiske rettigheter til beiteressursene på halvøyas fjellvidder er fortsatt en kime til konflikt i forhold til reiselivsinteresser og hytteutbyggingsønsker.

- At det også har vært et mer klassesdelt samfunn med stort spenn mellom familier med mye eiendom og kapital og hyppige besøk ute i ”den store verden”, og mange med ganske karrige kår, er også en referanse som kommer frem i flere av samtalenene. Imidlertid betoner særlig de yngre at den største forskjellen de opplever er mellom dem som får seg en høyere utdanning – utenfor Lyngen – og etter hvert jobber innen bra betalte yrker, og dem som har lite skolegang eller ikke fullført utdanning og marginaliserte arbeidsmuligheter. Likevel har

også det faktum at sentrale deler av bl.a. Lyngseidet er eid av noen få familier - av private - og ikke kommunen - vært en kilde til dragkamper og en viss mistro begge veier. Resultatet har kanskje vært mere stillstand og fastfrysing enn det som hadde vært naturlig for et tettsted som dette.

Noen hevder også det er en hovedårsak til Lyngseidets todeling; Myra og den gamle strandsonen. Men det HAR også blitt investert på noen særlige viktige punkt i forhold til identitet og profil; det gamle bakeribygget og andre, eldre hus i sveitserstil gir en ramme og historisk forankring for en fremtidig fornyelse. Det har ikke gjort saken bedre - mente flere - at en av de største i utgangspunktet offentlige grunneierne er ”Kirken” dvs. Opplysningsvesenets fond. Fondet håndteres av administratorer lang unna, og med stram styring for først og fremst å sikre eierne solide fortjenestemarginer og med liten fingerspissfølelse - sies det - for lokale interesser og behov.

- Lyngen som kommune og Lyngseidet som sted er et lite og tett samfunn - for å ta hånd om alle nøkkelrollene i samfunnslivet innen politikk, idrett, kultur og annen frivillighet som hagelag og Røde Kors - så må det nødvendigvis bli dobbeltroller og overlapp. Fordelene med tette nettverk, god oversikt og korte kommunikasjonslinjer er mange, men det krever evne til transparens, åpenhet, rollebevissthet, raushet og generelt en evne til å ha tunga beint i munnen om en vil unngå habilitetskonflikter og følelser av forfordeling. Særlig er dette vanskelig i styring og drift av selve kommunen der skillene mellom administrasjon og politikk og mellom en aktiv rolle som samfunnsborger og en nøytral rolle

som administrator krever behendighet og tillit.

Noen informanter mener kommunen lett blir litt “handlingslammet” eller for passiv og avventende når det skal gjøres klare prioriteringer og tydlige vedtak om kommunesenteret. En årsak kan være behovet for å balansere, og at Lyngseidets gamle sentrum er et sted med så mange “ømme tær” og vanskelige balansegang-er at det ofte har vært mer om å gjøre å unngå konflikt enn å oppnå resultat.

- **Lyngseidet – et veikryss**

- Uavhengig av bakgrunn (alder, botid i kommunen etc.) benyttet overraskende mange betegnelsen ”veikryss” når de omtalte Lyngseidet. Det ble både vist til selve faktumet at det går et viktig veisamband rett igjennom tettstedet og til/fra fergeleiet, men også at det var ”lite å stoppe for”. Noen beskrev situasjonen ikke ulikt slik byen Drammen ble karakterisert for 20 år siden ; ”det er bedre med en dram i timen enn en time i Drammen”. Drammen har jo for øvrig vært gjennom et oppsiktsvekkende hamskifte og vunnet priser i bøtter og spann for sin formidable snuoperasjon fra nettopp veikryss til ”Elvebyen” med mange attraksjoner og et fint og hyggelig sentrum. De fleste påpekte at det er en ulempe at Lyngseidet er todelt i den øvre delen med skole og idrettsanlegg og den nedre delen med butikk, kirke og fergeleie. Mens andre mente turen MELLOM de to delene var en del av plussopplevelsen i Lyngseidet.

- Vi tillater oss et lite apropos og sammenligning her; Arkitektgruppen CUBUS har i mange år arbeidet med tettstedet og alpindestinasjonen Geilo i Buskerud.

Da vi begynte Geiloprosessen så var den lokale karakteristikken av eget sted nettopp “vi er et veikryss” og “en langstrakt vei uten et klart samlingspunkt”. Sist høst ble det åpnet et spektakulært fellestorg ved jernbanestasjonen omkranset av en del butikker. Det er på kort tid blitt en attraksjon i seg selv og et møtested for fastboende og besøkende. Butikkene omkring har hatt 30% omsetningsøkning.

- For unge, for enslige (de som ikke har familie med barn eller er samboende over tid) og for mange som er innflyttere er knappheten på uformelle møteplasser og det begrensede ”bylivet” mht butikker og utvalg av tjenester, noe de ofte føler på, men nærheten til særlig Tromsø fremheves da som en god balansering. Det er ikke noen stor ekspedisjon med dagens veier – utenom vinterstid og i uværsperioder – å komme seg til ”storbyen” Tromsø som har et rikt kultur-, handels- og uteliv å by på – selv i målestokken til innvandrere fra f.eks. store byer i Europa. Og så er det godt å komme hjem til fjell og fjord, og til og med til mørketidas helt særegne lys på hvite flater – som er best synlig utenfor storbyens sterke ”kunstige” belysning. Ikke minst mange av Lyngens relativt ferske, utpreget entusiastiske ”innvandrere” fremhever den storslagne naturen og nærmiljøkvalitetene som en årsak til at de aktivt har valgt å bo i Lyngen.

- **Troen på Lyngen – veien videre**

- Mange i intervjurunden har tro på Lyngen som kommune (t.o.m. innen en evt. fremtidig storkommune) og Lyngseidet som sted. Selv om nærmiljøene – bygdene er viktige – erkjenner de fleste at det gir samlet styrke og ha et tydelig og attraktivt senter. Dette

er i overensstemmelse med funn i mange analyser og forskningsrapporter fra bygdeNorge; et allsidig og attraktivt kommunesenter reduserer følelsen av ”utkant” og gjør det lettere for nykommere å bli boende og for ungdom å returnere etter utdanning. Lyngseidet har mye av det som skal til; idrettsanlegg, butikker, (grunn) skole og andre institusjoner, administrasjon og helsetjenester. Det er også kaféer, tradisjonsrik bebyggelse og historiefortellende anlegg. Imidlertid mangler stedet en skikkelig ”kompakthet” – og et naturlig sentrum – selve møteplassen der mange er sikre på å treffe mange.

- Det er arbeidsplassene og tilgangen på jobb som er basis for all utvikling, men for å skape nye og holde fast på etablerte arbeidsteder trengs det kompetanse, tilgang på stabil arbeidskraft, satsingsvilje tuftet bl.a. på trivsel og fremtidstro. I et slikt helhetlig perspektiv blir evnen og viljen til å videreutvikle og forbedre det viktigste sosiale og kulturelle samlingspunktet - kommunesenteret – en indikator på at det går ”rette veien” slik at en kommer inn i ”gode sirkler” (Som også er navnet på et prosjekt og et AS opprettet av de tre kystkommunene Fjell, Sund og Øygarden i Hordaland som har basert sin suksessutvikling på tre pillarer; utdanning, næringsutvikling og stedsutvikling).

- En fellesnevner for mange av de intervjuete var frykten og til dels frustrasjonen for å involvere seg i prosesser og planlegging ”det ikke blir noe av”. Det er tydeligvis en negativ erfaring at litt for mye har blitt dratt i gang uten å bli skikkelig fullført. Kanskje fordi en har satset for stort, for ambisiøst, eller ikke involvert alle som må være med for at det skal bli noe av?

- Det er kanskje karakteristisk for de mange, store planene innen særlig reiseliv at de i liten grad har inkludert “å gjøre noe med” Lyngseidet. Det er i det hele tatt et klart skille i fremtidsstenkningen mellom dem som ser for seg en betydelig masseturisme og et reiselivspotensiale i stor skala som en vekstdynamo og grunnlag for å snu befolkningsnedgang og andre negative trender, og dem som heller tror på nisjesatsing, eksklusivitet/kvalitet, småskala og “stein på stein” for å nå det samme målet.

- Uansett hvilken reiselivsstrategi intervjupanelet hadde tro på, så ville et tydeligere “sentrum” være et pluss og gi en tilleggsdimensjon enten en ville satse “stort” eller mer nisjepreget. Mange så for seg at mer av reiselivsprofileringen og organiseringen kunne forankres praktisk og visuelt i Lyngseidet og slik bidra til å endre og styrke stedets identitet.

- Lyngen trenger - poengterte ikke minst de unge i intervjuutvalget - uansett et mer markant samlingspunkt for alle i kommunen enn idrettshall og skole. Og det trengs nye, moderne boliger tett på tettstedet.....

Oppsummering

Mange gode krefter i Lyngseidet har vist seg i arbeidet med analysen. Lokalt næringsliv er noe sårbart ettersom mange yrkesaktive er engasjert i offentlig virksomhet. Den store andelen bønder og det faktum at det satses med nydyrkningsområder viser at det ligger et potensial for bedre samarbeid mellom jordbruket og det øvrige næringslivet.

Nærheten til Tromsø er både et gode og en ulempe, men gagner nok ikke næringslivet i stor grad ettersom konkurransen da blir større. Vi ser at den korte avstanden til Tromsø også gjør at byen server turismen i stor grad, ettersom infrastruktur for dette er lite utbygd i Lyngen.

Organisasjonslivet står sterkt, og gjør at det er flere åpne nettverk for innflyttere å knytte kontakt med andre i. I større grad enn andre, tilsvarende, mindre steder, viser lokalbefolkningen interesse for bruk av nærområdet som tur- og rekreasjonsfelt.

Det er en klar ulempe at kommunen ikke eier så mye grunn selv, det fordrer en større samarbeidsvilje hos grunneiere og næringsdrivende. Stedsutviklingsprosessen har derfor fokusert mye på å søke å finne omforente løsninger hvor tiltak kan skape fordeler for flere parter. Det gjenstår likevel et arbeid i å snu oppfatningen om kommunen som "bremsekloss" til tilrettelegger blant vanlige innbyggere.

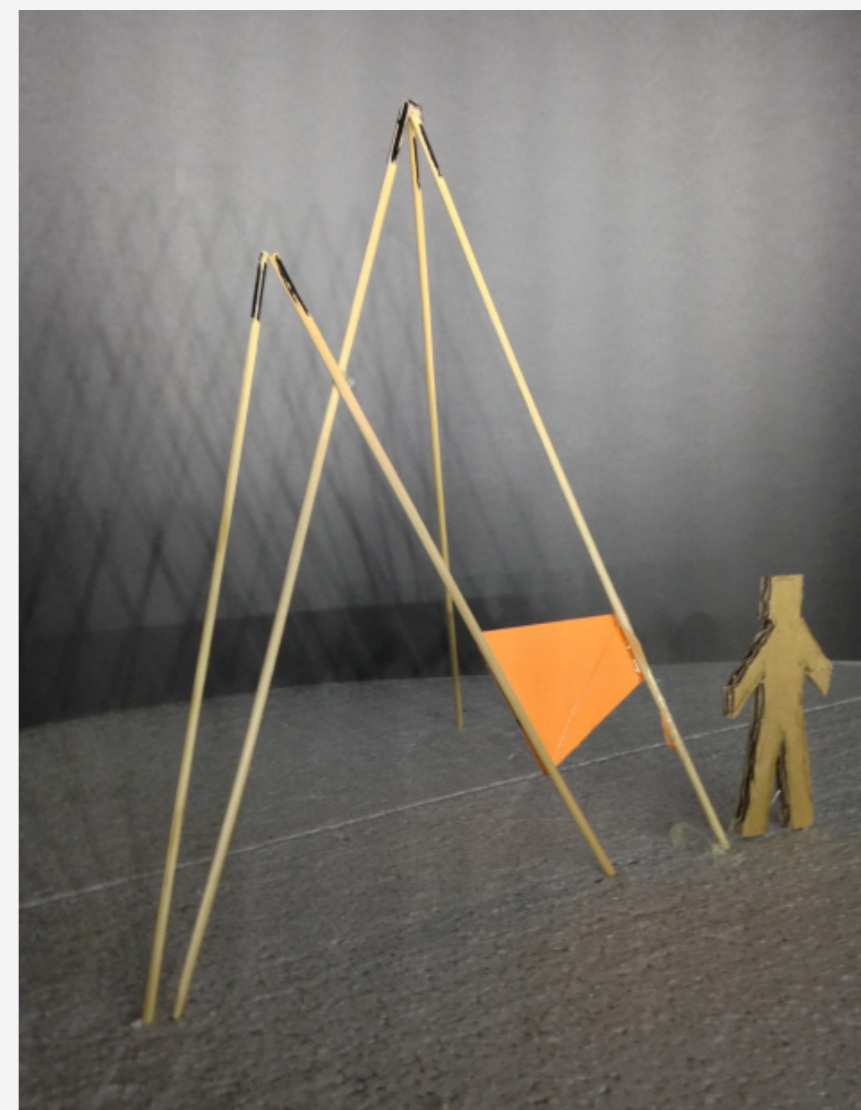
Hvorfor utvikle sentrum, lage møteplasser, fortette, tilrettelegge for myke trafikanter? Prosjektet søker å sette fokus på å øke trivsel og bolyst ved å skape arenaer

for møter som knytter innbyggere til stedet. Styrket identitet som sted gjennom bevist merkevarebygging, flere boliger i sentrum, sammen med mer mangfoldig og økt bruk av sentrum av både innbyggere og besøkende vil øke kjøpekraften og dermed skape et bedre grunnlag for å drive næring i sentrum. En av suksessfaktorene for gjennomføring av framtidige prosjekter som har ambisjoner om å favne bredt, vil derfor avhenge av at det finnes en god plattform for samarbeid mellom både grunneiere, næringsdrivende, grunneiere og befolkningen for øvrig. Mer enn mange andre steder er kommunen avhengig av å spille på lag med private aktører for å få gjennomført tiltak.

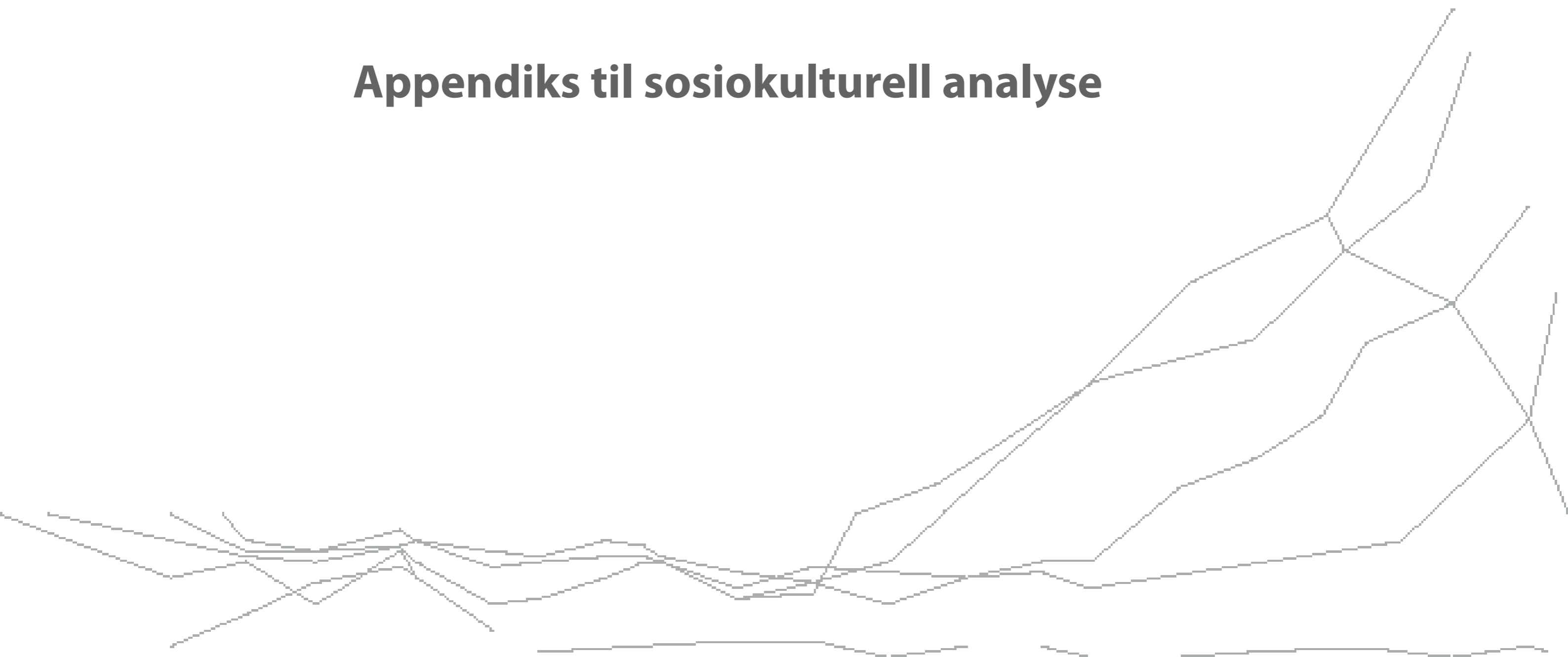
De åpne diskusjonene og de mer uformelle tilbakemeldingene viser at Lyngseidet rommer mange menneskelige så vel som materielle og naturskapte ressurser, som danner et godt grunnlag for gjennomføringen av av sentrumsfornyelse. Solvendte, delvis vindskjermede områder på kaia og i parken er gode utgangspunkt som vi ønsker å bygge videre på i vårt forslag til grep for en fornyelse av sentrum. I vårt forslag til første fase av ny utforming, har vi konsentrert fokusområdene; gangtrase mellom helse- og omsorgssenteret, og opprustning av området mellom dagligvarebutikken Rema 1000 og slippen, samt forlengelsen av Parkveien ned mot fjorden.

Vi tror på å gi de myke trafikantene en tydeligere og tryggere bevegelsessituasjon i sentrum, det er viktig for å stimulere flere til å ta i bruk det offentlige rommet. Besøkende og fastboende må bli "invitert" inn i parken alt nede på kaia. Videre tror vi på styrking av et avgrenset fellesrom på tvers av fylkesveien som kan fungere som møteplass for både de få og de mange, og som tilbyr

en aktivitet eller opplevelse for den tilfeldig forbi-passerende, turisten eller barnehagen på tur. Aktivisering og økt bruk av fellesrommene, innendørs som utendørs, er med på å bygge relasjoner både mellom Lyngseidværingene og knytte dem til stedet; nøkkelen for å øke trivsel og bolyst. Nå må både innbyggere og kommunen tørre å ta det første skrittet for å realisere forandringer!

Appendiks til sosiokulturell analyse

Noen nøkkeltall for Lyngen

Nøkkeltall for Lyngen: Folketallsutvikling 2000 -2013

Folketallsutvikling 2000 – 2013 fordelt på aldergrupper					
Aldersgr.	2 000	2 005	2 010	2 012	2 013
0-5 år	243	227	188	166	159
6-15 år	417	392	428	373	373
16-66 år	2 037	2 025	1 982	1 911	1 880
67 år eller eldre	528	514	554	578	601
SUM	3 225	3158	3152	3028	3013*

* Siste registrering er 2992 pr. 2014

Nøkkeltall for Lyngen: Antatt befolkningsutvikling (2015-2040)

Middels nasjonal vekst (SBBs prognoser)

KOMMUNE	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Lyngen	2952	2887	2845	2812	2762	2717
Tromsø	71083	74241	76687	78340	79496	80354
Sørreisa	3453	3599	3743	3849	3927	3986
Storfjord	1919	1968	1998	2018	2033	2042
Kåfjord	2238	2258	2285	2307	2304	2285
Skjervøy	2906	2928	2962	2981	2979	2984

Innvandring - utvandring til/fra Lyngen - og nabokommunene

Innvandring over tid – utviklingen fra år 2000 til nå

	2000	2005	2010	2012	2013	Samlet brutto innvandring
Lyngen	52	76	99	107	113	447
Tromsø	2 755	3 455	5 172	6 084	6 719	24 185
Sørreisa	104	95	128	151	176	654
Storfjord	35	46	55	61	74	271
Kåfjord	30	53	57	90	107	337
Skjervøy	55	87	138	162	193	635

Innvandring - utvandring

	2000	2005	2010	2012	2013	Sum netto innvandring
Lyngen	-2	10	1	12	20	41
Tromsø	145	321	468	676	765	2 375
Sørreisa	8	1	17	39	15	80
Storfjord	-1	15	24	37	34	109
Kåfjord Gáivuotna	10	6	16	58	47	137
Skjervøy	20	20	23	25	45	133

Nøkkeltall for Lyngen: Pendling til/fra Lyngen regionalt

		Arbeidsstedskommune					
		Lyngen	Tromsø	Sørreisa	Storfjord	Kåfjord Gáivuotna	Skjervøy
Bosteds- kommune	Lyngen	1 139	183	0	14	9	2
	Tromsø	48	35 560	2	19	21	51
	Sørreisa	1	58	852	0	0	0
	Storfjord	48	118	0	599	12	2
	Kåfjord	19	146	2	17	673	8
	Skjervøy	4	76	1	1	4	1 142

Nøkkeltall for Lyngen: Verdiskaping – basert på samlet omsetning for bedrifter

Kommune	Sum inntekter	Antall ansatte	Driftsresultat	Årsresultat	Lønnskostnad	Verdiskaping i mill kr.	Pr. ansatt i tusen kr.
Lyngen	832265	1156	40986	15413	219595	178609	154.506
Tromsø	58941778	38783	5636947	3460032	13442318	7805371	201.258
Sørreisa	470870	732	21763	37603	114198	92435	126.277
Storfjord	347122	576	14835	9941	87983	73148	126.993
Kåfjord	181644	548	7037	6203	46970	39933	72.870
Skjervøy	655754	988	15057	93	196788	181731	183.938

Nøkkeltall for Lyngen: Sysselsatte fordelt på næringer

Næringskategori	Lyngen	Tromsø	Sørreisa	Storfjord	Kåfjord	Skjervøy
A Jordbruk, skogbruk og fiske	133	603	46	49	125	250
B Bergverksdrift og utvinning	14	175	13	7	5	20
C Industri	133	1 465	140	57	30	53
D Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0	182	0	7	6	5
E Vann, avløp, renovasjon	3	196	9	11	0	5
F Bygge- og anleggsvirksomhet	139	2 394	179	98	132	107
G Varehandel, reparasjon av motorvogner	135	5 024	220	87	106	135
H Transport og lagring	131	2 390	79	53	58	99
I Overnattings- og serveringsvirksomhet	46	1 669	27	26	19	37
J Informasjon og kommunikasjon	5	1 016	19	3	11	9
K Finansierings- og forsikringsvirksomhet	8	678	15	3	3	6
L Omsetning og drift av fast eiendom	6	420	8	0	0	3
M Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	35	1 846	48	6	18	29
N Forretningsmessig tjenesteyting	55	1 614	53	13	20	94
O Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	61	2 207	240	113	85	53
P Undervisning	116	4 807	169	94	92	132
Q Helse- og sosialtjenester	403	9 631	337	277	264	318
R-U Personlig tjenesteyting	32	1 309	38	41	54	26
00 Uoppgitt	3	126	3	3	3	3
SAMLET ANTALL SYSSELSATTE (2011)	1 458	37 752	1 643	948	1 031	1 384

Nøkkeltall for Lyngen: Folkehelsebarometer

Kategori	Lyngen	Skjervøy	Kåfjord	Storfjord	Sørreisa	Tromsø	Fylke	Norge	Enhet (*)
Befolkningsvekst	-1,9	-0,17	1,1	0,79	0,3	1,3	0,7	1,3	Prosent
Befolkning over 80 år	6,3	4,4	5,5	3,6	4,3	2,7	4,1	4,4	Prosent
Forventet levealder, menn	74,4	75,3	73,8	75,5	76,2	77,3	76,7	77,2	År
forventet levealder, kvinner	82,2	80,8	80,4	80,5	81,3	82,3	81,9	82,2	År
Én-personshusholdninger	15	16	18	15	14	19	18	18	Prosent
Innvandrere og norskf. med innv.foreldre	3,9	6	4,1	6,2	4,8	9,6	7,5	13	Prosent
Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	72	75	74	79	81	86	82	83	Prosent
Lavinntekt	9	8,1	10	9	6,5	8,6	8,6	9,4	-
Inntektsulikhet, P90/P10	2,4	2,3	2,2	2,3	2,1	2,5	2,4	2,6	Prosent
Arbeidsledige	2,1	3,4	3,8	2,6	2	2,2	2,2	2,7	Prosent
Uføretrygdede, 18-44 år	4,5	3,8	3,8	4	3,3	1,8	2,5	2,3	Prosent (a,k*)
Barn av enslige forsørgere	16	18	17	20	17	19	19	16	Prosent